د افغانستان
د څېړنو خبرپاڼه

۱۴مه ګڼه، ۱۳۸۲ لمريز کال د چنګاښ مياشت

۲ سرليک: په پاکستان کې د ميشتو افغانانو نوم ليکنه

۴ د څېړو کتابونو لست: په پاکستان کې ميشت افغانان

۵ د دغه اداری خبرونه او نوښتونه

۶ اوسني څېړنې

۷ د دغې ادارې نوې خپرونې

۸ په افغانستان کې څېړنيزه سرچينې او کتابتونونه

۱۱ نوی خپرونې او سرچينې

۱۱ افغانستان او بيا رغونه

مدنی ټولنه

کرنه

لنډې او عمومي

۱۲ اقتصادي پرمختګ

۱۵ زده کړه او ماشومان

جنسيت (جنډر)

د افغانستان تاريخ سياست او حکومت داري

۱۹ روغتيا

۲۰ قانون، عدالت او بشري حقونه

۲۱ نخشې

رسنۍ

۲۲ کډوالیتوب

طبيعي سرچينې

۲۳ ترياک

امنيت

د افغانستان د څېړنې او ارزونې اداره

د څېړنې له لارې د افغانانو ژوند ښه کول

AREU

سرلیک: په پاکستان کې د میشتو افغانانو نوم لیکنه

دغه مقاله *په پاکستان کې د میشتو افغانانو د نوم لیکنې* په نامه د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د پاکستان د حکومت د سرحدونو د وزارت، ملي دیتابیز او د نوم لیکنې دفتر، د مهاجرینو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمیشنرۍ، پاکستان، راپور له ۱ څخه تر ۱۰ مخ څخه اخستل شوی ده. او په دغه برېښنا پاڼه کې موجود دی. www.unhcr.org.pk. (PDF ... 75 MB)

شا لید

د ۲۰۰۵ زیږدیز کال د مارچ له میاشتې څخه مخکې په پاکستان کې د میشتو افغانانو شمیره یوازې یو بې سنده اټکل وو. د داسې یوې ستراتیژۍ د برابرولو لپاره چې په موقت ډول په پاکستان کې میشت افغانان اداره او تعدیل شي او په افغانستان کې د بیرته راستنیدو او ځای پر ځای کیدو سره د هغه اړیکې څرګنده شي د پاکستان حکومت او د مهاجرینو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمیشنرۍ موافقت وکړو چې په پاکستان کې د میشتو افغانانو سر شمیرنه او نوم لیکنه تر سره کړي. د سر شمیرنې لومړی مرحله په ۲۰۰۵ زیږدیز کال کې تر سره شوه او د هغوی شیره یې ۳٫۰۴ میلیون څرګنده کړه.

د دوهمې دورې څخه مقصد دا وو چې په سر شمیرنه کې د شمیرل شویو افغانانو نوم لیکنه تر سره شي، او د هغوی شمیره د لوړې تکنالوژۍ سره اماده شویو کارتونو په ورکولو سره ثابت کړي. دغه مرحله د ۲۰۰۶ زیږدیز کال د اکتوبر په میاشت کې پیل او د ۲۰۰۷ زیږدیز کال په فبروری کې بشپړه شوه. د نوم لیکنې د باوري ساتلو لپاره د ګوتې نښه او عکسونه هم واخستل شوو. د دغه کارونو ترسره کولو د جعل کارۍ او د بیا نوم ثبتولو مخنیوي وکړ او د نوم ثبتولو په پای کې ۲،۱۷۰ تکراري نوم ثبتونې وپېژندل شوې. د کلتوري دلایلو لپاره، ښځینه عکس نیوونکي او د نوم لیکنو کارکوونکي ګمارل شوي وي. له ۶۲٪ ښځو څخه زیاتو د هغوی د مخ عکس اخستلو سره موافقه وکړه، او له پنځه کالو څخه کوچنې ماشومان د مور او پلار په کارتونو کې ثبت شول.

په دغه پروسه باندې ۲ میلیونه امرکایې ډالر ولګیدل او دغه سرمایه د پاکستان هیواد، د مهاجرینو لپاره د ملګرو ملتونو د عالي کمیشنرۍ له خوا او یو شمیرو نورو بین المللي بسپنه ورکوونکو له خوا ورکړل شوه. له پیل څخه تر پایه پورې ۱۵ اونۍ وخت ولږیدو چې په لومړیو اونیو کې د نوم لیکنو په ۱۰۰ مرکزونو کې هره اونۍ یوازې ۲۵،۰۰۰

اشخاصو خپل نومونه ولیکل، او وروسته له ۱۲مې اونۍ څخه په هره اونۍ کې ۲۰۰،۰۰۰ اشخاصو نومونه ولیکل.

د نوم لیکنو خلاصه

د ۲۰۰۶ زیږدیز کال د اکتوبر او د ۲۰۰۷ د فبروری تر منځ د پاکستان حکومت او د مهاجرینو لپاره د ملګرو ملتونو عالي کمیشنرۍ په پاکستان کې ۲،۱۵۳،۰۸۸ افغانانو نومونه ولیکل. اکثره (۸۵٪) افغانان په دوه ولایتونو کې چې افغانستان سره مجاورت لري ژوند کوي، د شمال لویدیځ سرحدي ولایت او بلوچستان، چې په دغو ولایتونو کې د ثبت شوی نفوس ۱٫۳۷ میلیون (۶۴٪) او ۰٫۴۴ میلیون (۲۱٪) اشخاص میشت دي. په پاکستان کې میشت افغانان د دغه هیواد ۱٫۴٪ نفوس او د افغانستان د ټول نفوس ۸٪ فیصده برخه

جوړوي. ثبت شوی شمیره د ۲۰۰۵ کال د سر شمیرنی په پرتله ۳۰٪ کمښت څرګندوی. او دغه توپیر داسی بیانیږی چې د ۲۰۰۵ او ۲۰۰۷ کال په اوږدو کې ۵۸۲،۵۳۵ اشخاص هیواد ته راستانه شوی او دا چې ۳۱۳،۲۴۵ اشخاصو هم نوم ندی لیکلي. د نفوس پیژندنی او ټولنیزه اقتصادی اړخونو په نظر کې نیولو سره د سر شمیرنی او ثبت شوی نفوس تر منځ کوم ځانګړی توپیر موجود ندی. خو د هغو خلکو فیصدی چې افغانستان ته راستنیدو په هکله امنیت خپله ستره اندېښنه ګڼی لوړه شوی ده، چې په ۲۰۰۵ زیږدیز کال کې ۱۸٫۲٪ وه او په ۲۰۰۷ زیږدیز کال کې ۴۱٫۲٪ ته لوړه شوی ده.

نفوس پیژندنه

نفوس پیژندنه پوری اړوند جزیات څرګندوی چې د ۲٫۱۵ میلیونو ثبت شویو افغانانو ۷۸٪ ښځې، ماشومان او ځوانان او یا بوډاګان (هغه چې له ۶۰ کالو څخه زیات عمر لری) جوړوی. ۱٫۸ میلیونه یې له ۱۸ کلونو څخه کوچنې دی چې د ثبت شوی نفوس زیاتر (۵۵٪) برخه جوړوی. په ټولو سنونو کې د ښځو (۴۲٫۸٪) په پرتله د نارینه وو (۵۳٪) شمیره زیاته ده، د ثبت شوي نفوس ۳۳٪ واده کړي کسان او ۲۲٪ لویان مجرد دي. په پاکستان کې دمېشتو ۳۹۳،۰۴۴ افغاني کورنیو تر ۸۰٪ څخه زیاتې د ۵ غړو لرونکې دي، د دغه نفوس زیاته برخه (۸۳٪) پښتانه دي او زیاتره د افغانستان د ختیځ او سهیل د ولایتونو له کلیوالي سیمو څخه راغلي دي. ۴۲٪ له ننګرهار، کابل یا هم له کندز څخه راغلي دي.

اقتصادي- ټولنیزې ځانګړتیاوې

په پاکستان کې مېشت زیات شمېر افغانان (۵۵٪) په ښارونو او ښارګوټو کې او ځیني نور (۴۵٪) په کمپونو کې ژوند کوي. د کمپونو زیات شمېر اوسېدونکي (۹۳٪) پښتانه دي. ډېر شمېر (۸۳٪) تاجکان ، هزاره ګان او ازبکان په ښارونو او ښارګوټو کې ژوند کوي. په پاکستان کې د مېشتو افغانانو زیات شمېر (۷۱٪) د رسمي زده کړو لرونکي نه دي. هغوي چې په زده کړه بوخت دي، ۱۷٪ په دیني مدرسو یا غیر رسمي ښوونځیو کې زده کړه کوي. یواځې ۱۳٪ په رسمي لومړنیو ، ثانوي او منځنیو زده کړو کې ګډون لري. په ټولو رسمي زده کړو کې د نارینه وو په پرتله د ښځو شمېره ډېره کمه ده.

یواځې ۴۳۷،۸۲۵ اشخاص یا په بل عبارت ۲۰٪ پاکستان مېشته افغانان د کار په بازار کې فعالیت کوي. د لاسته راغلو معلوماتو پر بنسټ، ۷۱٪ په سلو کې نفوس عاید نلري او ۸۹٪ د کاري مهارتونو څخه بې برخې دي. دغه شمېرې ښیي چې د نفوس لویه برخه (ماشومان، ځوانان او ښځې) کار نلري. ۴۸٪ په کار لګیا اشخاص د غیر ماهر یا مزدورکار په توګه کار کوي.

د کورنیو د عاید کچه ټیټه ده، ځکه چې ۸۳٪ په کار بوخت افغانان د یوه پاکستاني (غیرماهر کارګر) د ترټولو کمې ګټې په پرتله چې په میاشت کې ۴،۰۰۰ روپۍ ده، کمه ګټه لري. د عاید ځانګړتیاوې او مهارتونه په کمپونو او ښارونو کې یو شان دي. په پاکستان کې د مېشتو ثبت شوو افغانانو کم شمېر (۲۲٪) د مځکې او (۱۲٪) د نورو شتمنیو لرونکي دي.

ځانګړې اندېښنې

تر ۲۹۷،۰۰۰ زیاتو کسانو چې په پاکستان کې دمېشتو افغانانو ۱۴٪ جوړوي، د نوم ثبتولو د پروسې په اوږدو کې خپلې ستونزې بیان کړېدي. له دې شمېرې ۱۷۰،۴۸۱ کسان (۵۷٪) په کمپونو کې اوسېدل. ۱۴۱،۴۸۰ اشخاصو (۵۸٪) ځانګړو قانوني او د فزیکي ساتنې ستونزو ته اشاره کړېده. نورې اندېښنې چې د شمېر له مخې د اهمیت وړ دي، د ښځو په سرپرستې کورنې دي (۴۳،۴۳۵ کسه)، ځانګړي روغتیایي شرایط (۳۵،۱۳۲ کسه)، او تر ګواښ لاندې ماشومان/ځوانان (۲۳،۳۱۰ کسه).

افغانستان ته راستنېدنه

د ثبت شویو افغانانو زیات شمېر (۸۲٪) په نږدې وخت کې افغانستان ته راستنېدو نیت ندرلود. پدې اړه د ټولو هغه افغانان چې په ۲۰۰۰ او د هغه راوروسته کلونو کې پاکستان ته تللي دي یو ډول نظر درلود. دغه ټکي د ۲۰۰۰ کال د سرشمېرنې څخه دلاسته راغلو پایلو تاییدوونکي دي. د هغو افغانانو د نظرونو ترمینځ چې د راستنېدنې نیت یې نه درلود د سیمې، د نفوس شمېرنې، قومیت یا د اوسېدلو ځای (کمپ یا غیرکمپ) له نظره کوم توپیر نه درلود. د راستنېدنې ترټولو لوی خنډونه امنیت (۴۱٪)، سرپناه (۳۰٪)، او معیشت (۲۴٪) وو. د ځمکې نه درلودل هم د نه راستنېدلو یو لامل ؤ. ۸۹٪ پاکستان مېشته افغانانو د دوی په وینا ځمکه نه لري. ځیني هم چې راستنېدو ته لېواله وو زیاتره د ننګرهار، لغمان، کابل، بغلان، کندز او لوګر اوسېدونکي وو. د دوی زیاته برخه (۸۴٪) پښتانه دي او په شمال لویدیځ او سرحد صوبه کې ژوند کوي. ■

د څېړو کتابونو لست: په پاکستان کې مېشت افغانان

د پير سينتيوس ليکنه

افغان کوچيان: کاروانونه، نښتې او په افغانستان او برتانيوي هند کې سوداګري ۱۹۸۰-۱۸۰۰

Klaus Ferdinand. Copenhagen: Rhodos International Science and Art Publishers, 2006. 512 p.: col. ill., maps (some col.) ; 30 cm. ISBN 8772455756.

د نوموړي کتاب ليکونکي کلاوس فرديناند د ۲۰۰۶ کال د جنوري په مياشت کې له دنيا سترګې پټې کړې، يو څه وړاندې هغه کتاب تصحيح کړي ؤ او په حقيقت کې دغه کتاب د نوموړي وروستنی اثر او په افغانستان کې د نوموړي د نيمې پېړۍ څېړنو او مطالعو لنډيز دي. کلاوس په ذقش **۱۹۵۵-۱۹۵۳** کلونو کې د هنينګ هاسلند کريستنسن په درناوي کې ګډون درلود او د ۱۹۶۰، **۱۹۶۵**، **۱۹۷۴** کلونو ترمينځ نوموړي خپلو څېړنو ته د نوموړي د ښځې مارين په ملګرتيا چې کتاب يې هم ورته ډالۍ کړئ، ادامه ورکړه. نوموړي هېڅکله د څېړنې او خپلو آثارو د خپرولو څخه لاس وانخيست. د ده اوسني اثر د نوموړي د زده کوونکو او همکارانو برث فدريکسن، استا اولسن او ګورم پدرسن د سيمه ايزو کارونو پايلې په نظر کې لري.

دغه کتاب له شپږو برخو جوړ شوی. لومړۍ برخه د افغانستان د ختيځ پر کوچيانو په ځانګړي ډول په غلزيانو متمرکز دي. دوهمه برخه په نولسمه پېړۍ کې د پښتنو او هزاره ګانو اړيکې څېړي. ددغه کتاب دريمه او څلورمه برخې د کوچيانو پر کاروانونو او بازارونو تمرکز لري. پنځمه برخه په برتانيوي هند کې د کوچيانو سوداګري څرګندوي او شپږمه برخه د دولت او کوچيانو پر اړيکو متمرکزه ده.

لوستونکي په لومړيو کې د ليکونکي لخوا د انځورونو او تور او سپين او رنګه عکسونو مجذوب کېږي او د هغوي له لارې افغان کوچيانو ته ننوځي چې د يوه قوم پوه لخوا په ډېره ښه توګه ښودل شوي دي. ليکونکي د څېړنې لاندې خلکو سره له نږدې کتلي او نوموړي د افغانستان په ختيځ کې د کوچيانو مېشت ځايونو ته بې شمېره سفرونه کړي دي. برسېره پر دې د څېړنې لاندې کتاب د کوچيانو د ادبياتو ښې پوهې او د خلکو او تر څېړنې لاندې شيانو د پاملرنې په بنسټ جوړ شوي دي.

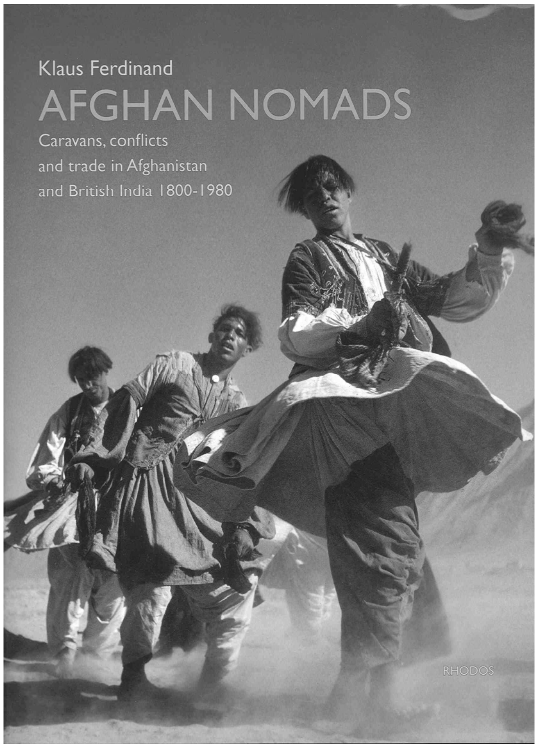

وروستۍ برخه د هغو تغيراتو په اړه چې د **۱۹۷۹** د کودتا او د طالبانو د رژيم د راپرېوتو وروسته مينځ ته راغلي دي بحث کوي. په دې برخه کې تاسې د هغو ناورينونو په اړه چې کوچيانو ته ورپېښ شوي له هغې ډلې له څرځاي څخه بې برخې کېدل په ځانګړي ډول په هزاره جاتو کې، او د دغه تغيراتو سره د دوي د وړتياوو سره آشنا کېږئ. افغان کوچيان د چاپيريالي موقعيتونو څخه ګټه اخلي او دوي يوائېني کسان دي چې د هغه څخه په ښه توګه ګټه اخلي.

جدولونو، مفصلې کتاب پېژندنې، نخشو، ضميمو، عمومي فهرست او ويوکپاڼې (لغت پاڼه) دغه کتاب ته د يوه مرجع کتاب بڼه ورکړې ده.

د دغه کتاب څېړنه لومړۍ په فرانسوي ژبه د *افغانستان اطلاعات،* ***۹۵*** *ګڼه، د* ***۲۰۰۶*** *سپتمبر مياشت* کې د افغانانو د ملاتړ لپاره د سويس د کميټې لخوا خپور شواو د جان ارندت لارسن لخوا وژباړل شو.

د دغه اداري خبرونه او نوښتونه

د دغه اداري پښتو ویبپاڼه

د دغې اداري د ویب پاڼې د کاروونکو د غوښتنې په ځواب کې د دغه پاڼې ټول توکي په پښتو ژباړل شوي دي. له الف څخه تر یا: د افغانستان لپاره د مرستندوی لارښود پنځمه ګڼه، د دغه اداري بروشور، او زیات شمیر رپوټونه، څېړنې او موضوعي مقالې چې د ۲۰۰۵ کال راهیسې خپرې شوي دي، دغه ټول مطالب له دې پاڼې ډانلوډ (راکښته) کولای شئ.

د کتابتون لارښود فهرست

د دغه اداري د کتابتون لارښود فهرست په انګریزي، پښتو او دري ژبو د انټرنټ له لارې د اریو د ویبپاڼې www.areu.org.af څخه د لاسرسي وړ دي. د اریو کتابخونه د تېرو کلونو په اوږدو کې د پراختیا په حال کې وه او دغه انټرنیټي فهرست په افغانستان او ټوله نړۍ کې څېړونکو ته د شته سرچینو څخه ګټه اخیستل شوني کوي. دغه فهرست په انټرنټ کې د شته زیاتو اسنادو پتې په ګوته کوي او په پي ډي اف فارمټ کې د ځینو اسنادو کښته کولو آسانه کوي چې په نورو ځایونو کې د لاسرسي وړ نه دي (د کاپي رایټ یا د چاپ د حق په محفوظ او د اجازې په بنسټ). په تېره خپرپاڼه کې د خپاره شوي نوم لړ کتابونو ته د لاسرسي یوه آسانه لاره، د کتابتون د فهرست کتل دي. مهرباني وکړئ او د هرډول فني ستونزې د شتون په وخت کې library@areu.org.af ته خبر ورکړئ.

د دغه اداري پښتو ویب پاڼه

د دغه اداري د کتابتون د کتابونو لست

د افغانستان څېړنیزه خبرپاڼه د افغانستان د څېړنې او ارزونې د اداري دری میاشتنۍ خپرونه ده. د دغه خبرپاڼې د خپرېدو موخه په افغانستان کې د نویو ترسره شوو څېړنو څخه د لوستونکو خبرول او د څېړنیزو پلټنو د پایلو د خپرولو سره مرسته ده. په خبرپاڼه کې ځینې یادې شوې سرچینې د انټرنټ له لارې د لاسرسي وړ دي، زیاتره کتابونه او نورې خپرونې د دغه اداري په کتابتون کې (د ګل فروشۍ کوڅه او د وهمی کوڅې ځنډه) کې موجود دي او څېړونکي کولای شي د یکشنبې تر پنجشنبې د سهار له ۹ تر ۱۲:۳۰ او د ماسپښین له ۱ تر ۴ بجو پورې له هغه څخه ګټه واخلي. دغه خبرپاڼه د رویس ویلز او ډاکټر عبدالجمیل الکوزي لخوا چمتو، انیا هاودال د هغه د تصحیح او ډیزاین کار کړی او د احمدالله امرخیل او فریدون شارق لخوا ژباړل کیږي. که فکر کوئ چې باید پدې خبرپاڼه کې نور کتابونه او سرچینې هم ځای په ځای شي، د دغه پتې سره اړیکه ونیسئ: newsletter@areu.org.af

د دغه اداري موخه د باکیفیته څېړنو تر سره کول دي ترڅو د هرې برخې پر خبرتیا لامل شي او په سیاستونو او کړنو اغېزه وکړي. دغه اداره د څېړنې او زده کړې کلتور ته د څېړنیز ظرفیت د ځواکمن کولو او د نیوکو د آسانه کولو له لارې پرمختګ ورکوي. د افغانستان د څېړنې او ارزونې د اداري د لرلید تر ټولو ارزښتناک ټکی د افغانانو د ژوند ښه والي دي. د افغانستان د څېړنې او ارزونې د اداري او سني مالي لګښتونه د اروپایي کمیسیون، د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د عالي کمیشنرۍ، نړیوال بانک او د ناروې، ډنمارک، سویډن، سویټزرلند او برتانیې د هیوادونو لخوا ورکول کیږي. زیات معلومات او د نومورې اداري ټولې خپرونې د پي ډي اف په بڼه د هم دغه اداري د ویب پاڼې له لارې په لاس راوړلای شئ: www.areu.org.af

رواني څېړنې

د میچلسن موسسه: له نارویې څخه افغانستان ته په خپله خوښه راستنېدنه– څه پېښې شول؟

د ۲۰۰۵ لمریز کال په وروستیو کې، د نارویې چارواکي د افغان او د ملګرو ملتونو د عالي کمېشنرۍ د چارواکو سره د افغان کډوالو د په خپله خوښه راستنېدنې په اړه موافقې ته ورسېدل. د نارویې د کډوالۍ اداره (UDI) او د مهاجرت نړیوال سازمان (IOM) له یو بل سره د همکارۍ پروژه "افغانستان ته ستنېدنه" پیل کړه. د نارویې د کډوالۍ اداري اوس مهال یو کمیسیون ګمارلئ ترڅو زیات معلومات ترلاسه کړي: آیا دغه پروګرام د بیا یو ځای کېدو او د دایمي استوګنې لامل کېږي او د دغه پروګرام د مختلفو څانګو مرستې په څه ډول دي. دغه څېړنه د میچلسن د موسسې (CMI) لخوا ترسره شوېده. د لازیاتو معلوماتو لپاره دغه پتې ته مخه کړئ: www.cmi.no

د افغانستان د سیمه ایزو مطالعاتو مرکز

یوه نوې څېړنیزه ویب پاڼه – www.rscaf.org – په سیمه کې رواني مسئلې، د افغانستان او ګاونډیانو اړیکې، اقتصادي وده، سیاسي جوړښتونه، د افغانستان کلتوري شتمنۍ، د افغانستان د اوسنۍ وضعې اغېزه پر منطقه، نړیوال سیاستونه او پر منطقه باندې د هغه اغېزې تر څېړنې لاندې نیسي. دغه سیاست (چې د جوړښت په حال کې دي) د افغانستان، منځنۍ آسیا، پاکستان، هند، ایران او ترکیه، عربي هېوادونه، چین، قفقاز او نورو سیاسي سیمو په اړه علمي څېړنیز معلومات وړاندې کوي.

د افغانستان د نښتو څارنه

د افغانستان پر نښتو څارنه د سیمون فریسر د پوهنتون د نړیوالو مطالعاتو په پوهنځۍ کې د انساني امنیت د رپوټ د پروژې یو نوښت دي. دغه نوښت د افغانستان د نښتو په اړه نوې څېړنې او پلټنې وړاندې کوي او خپله د نښتې د مسئلې برسېره *څارنه* په پراخه کچه په اړوندو مسائلو لکه روغتیا، پراختیا، بیځایه کېدل، حکومت، جنسیت، سپکې وسلې، ځمکني ماینونه، د بشر حقوق او انتقالي عدالت هم متمرکزه ده. دغه پروګرام د مقالو او علمي رپوټونو لنډیز وړاندې کوي او اسنادو، خپرونو، سازمانونو، او معلوماتو ته لاسرسی شونی کوي. یوه بله آسانتیا چې دغه نوښت رامنځ ته کړې، د بریښنالیک له لارې د خبرونو لېږل د افغانستان امنیتي خبرونه (ASN) دي. اړوند خبرونه چې د هرې اوونۍ د دوشنبې په ورځ خپرېږي، خبرونه، څېړنیز رپوټونه، علمي مقالې، نخشې او ورځنۍ پېښې تر پوښښ لاندې راولي. د لازیاتو معلوماتو د لاسته راوړلو لپاره لاندې پتې ته مراجعه وکړئ: www.afghanconflictmonitor.org

د افغانستان پلټونکي– د افغانستان د مطالعې لپاره انټرنټي سرچینه

دغه ویب پاڼه چې پر افغانستان متمرکزه ده موخه یې داده ترڅو د افغانستان په اړه د څېړونکو لپاره انټرنیټي سرچینه وي یا د کارپوهانو، څېړونکو، زده کړیالانو (محصلینو)، خبریالانو، او د غیر دولتي موسسو د کارکوونکو لپاره د پیل ټکي وي. د فعالو افرادو د نومونو نوملړ او د افغاني انټرنټي پاڼو ټولګه د دغه ویب پاڼې د خدمتونو څخه دي، د ژوندلیکونو یوه ټولګه هم پدې ویب پاڼه کې ځای په ځای شوې ده: http://afghanistan-analyst.org

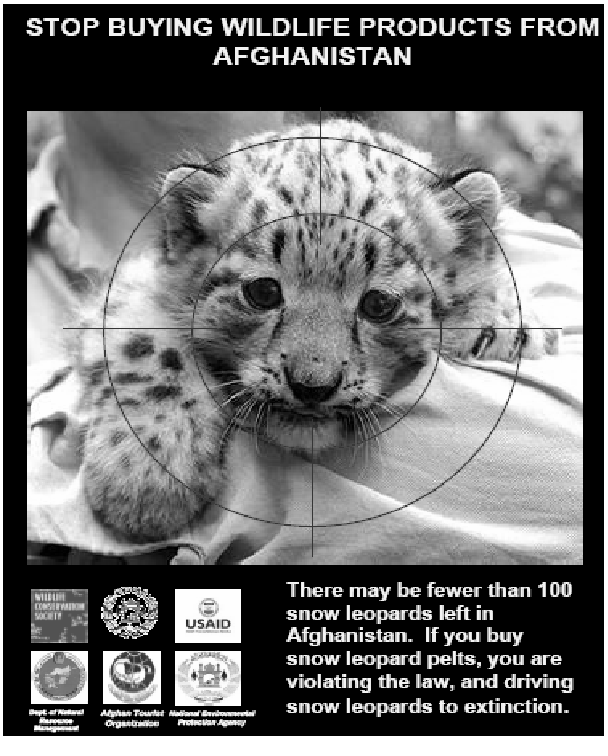

د دغه اداري نوی خپروني

دغه اداره د ۲۰۰۷ کال د مي او جولاي د میاشتو ترمینځ دغه لاندي خپروني چاپ کړي دي. د دغه اداري ټولي خپروني د www.areu.org.af ویب پاڼي څخه کښته یا ډانلوډ کولای شئ. د دغه خپرونو چاپي نسخي په وړیا توګه د دغه اداری د دفتر له لاري موندل کېداي شي. د دغه اداری د نوو خپرونو د الکترونیکي فهرست د موندلو لپاره، publications@areu.org.af پتې ته یو برېښنالیک چې ستاسو نوم او ترا و پکې ذکر شوي وي ولیږئ.

حکومت

د قانون حاکمیت؟ د افغانستان د ملي پولیسو د سمون لپاره هڅې، د انډریو وایلډر لیکنه د پولیسو د سمون د هڅو پایلي د یادولو وړ لاسته راوړنو سره سره خواشیني کوونکي دي. وایلډر په خپل رپوټ کې پدې اړه بحث کوي چې دولت او د هغه نړیوال همکاران باید: ۰-د پولیسو د رول په اړه یو ګډ لرلید ته پراختیا ورکړي، ۱) د قانون د حاکمیت په پراخه ستراتېژۍ کار وکړي، ۲) د مرستندویانو مرستي د کورنیو چارو د وزارت په هر اړخیز سمون مشروطې کړي، او ۳) د امنیت د ځانګې مالي ثبات ته لومړیتوب ورکړي.

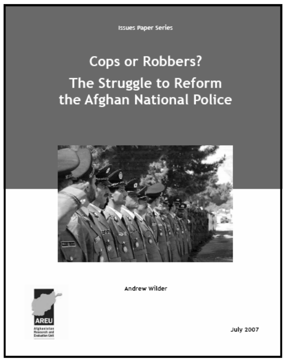

معیشتونه

د پیسو لاسته راوړل: په کلیوالو سیمو کې د باور وړ غیر رسمي فعالیتونه، د فلور کلاین او آدام پېن لیکنه، دری موردي ترکیبي مطالعې دي، دغه مطالعې پدې اړه معلومات وړاندې کوي چې کوچني پورونه څرنګه کولای شي د باور وړ غیر رسمي فعالیتونه تر اغیزې لاندې راولي. دغه سند همدارنګه د وخت په تېرېدو سره په اعتباري فعالیتونو کې د تغیر او په کلیو کې پر میشتو ټولنیزو-اقتصادي اړیکو د هغه د اغېزې په اړه معلومات وړاندې کوي.

راستنېدل که پاتې کېدل: په پاکستان کې د افغانانو د دوهم نسل لالهاندتیا، د ممیکو ساټو او پامیلا هنټې لیکنه. دغه موردي مطالعه په پېښور، کوېټه او کراچۍ کې د افغانانو د دوهم نسل روایتونه پلټي چې افغانستان ته راستنېدو او په پاکستان کې د پاتې کېدو په اړه حیران دي.

جنسیت (جندر)

د ګټو موضوع: د افغانستان په ولسي جرګه کې جنسیت او د حضور سیاست د انا وردسورت په لیکنه. د افغانستان د ملي شورای د ۲۴۹ څوکیو له ډلې ترڅلورمې برخې زیاتې یې ښځو ته ځانګړې شوې دي. مګر دغه رامینځ ته کړل شوي سیاسي فضا لامل شوي نه ده چې په ملي شورای کې د ښځو د جنسیتي ګټو په عیني توګه استازیتوب وشي. میرمن انا، په خپل اثر کې پدې اړه بحث کوي چې په ملي شورای کې د ښځو د جنسیتي ګټو استازیتوب په ډېره ټيټه کچه تر سره کېږي.

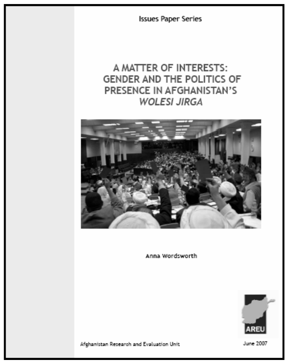

طبیعي زېرمې

د افغانستان د څېړني او ارزوني اداري دری کلنه څېړنه د "د اوبو د مدیریت په اړه د کارولو موضوعي څېړنه، مالداري او د تریاکو اقتصاد" په نامه دری نوري څېړني هم خپرې کړې: په ټولنو کې د اوبو د مدیریت د سیستمونو بریالیتوب، د جاناتان لي لیکنه، د مالدارۍ تغذیه او تولیدات د آنتوني فیتز هربرت لیکنه، او د بلخ په ولایت کې د کوکنارو د کرزیاتوالي د آدام پېن لیکنه.

ژباړې: پښتو او دري

دغه اداره د مي او جون په میاشتو کې د دوو توضیح پاڼو ژباړې خپرې کړې: د ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان روغتیایي سیستم: شرایط ښه شوي، خوشبینونکي لرلید (د والدمن، لسلی استرانګ او عبدالولي لیکنه) او د دولت سره مرسته؟ نړیوالې مرستې او په افغانستان کې د دولت جوړوني توپیر (د هیمش نیکسون لیکنه).

په افغانستان کې څیړنیزه منابع او کتابتونونه

ښکاره خبره ده چې څېړنه په افغانستان کی ورځ په ورځ یو صعودی قدم اخلی، او دخوښی خبره داده چې دپوهنتونونو محصلین هم دی ته هڅول شوی چی په ډول ډول مسایلو باندی څېړنه او لیکنی وکړی. وروسته لدی چی دعمل په میدان کی یو څېړونکی خپل دخوښی وړ معلومات راټول کړی، اسانه لاربی دکتابتون څخه دکار اخیستل دی. ډیر داسی کتابتونونه اومنابع شته دی چی دڅیړنی په اړوند نوی اوتازه معلومات ورڅخه ترلاسه کیدای شی. دافغانستان په مرکز کابل کی همدارنگه په ولایاتو کی داسی دولتی او نادولتی کتابتونونه اومعلوماتی منابع شته دی چی یو څیړونکی ورڅخه نیمه خوا نه راوزی دبیلگی په ډول:

دافغانستان دڅیړنی او ارزونی اداری کتابتون

داکتابتون د افغانستان په اړوند دڅیړنو او څیړونکو لپاره مختص شوی دی. ددی کتابتون بیلگه دزیاتیدوپه حال کی ده، چی کتابونه، رسالی، راپورونه اومجلی یی په پښتو، دری، انگریزی او نورو بهرنیو ژبو باندی لیکل شوی. دیادونی وړ ده چی کوم اسناد اوکتابونه چی پدی کتابتون کی ځای په ځای شوی دیوی اکاډمیکی ساحی څخه یی سرچینه اخیستی ترڅو دڅیړونکو لپاره داعتماد وړ وگرځی. داوس لپاره یی هغه کتابونه اوراپورونه چی فهرسټ شوی شمیر یی د ۷،۰۰۰ شاوخواته رسیدلی او د ۲،۰۰۰ په شاوخواکی کتابونه اوراپورونه دفهرسټ پروسی ته تیار دی. ددغه کتابتون دکار وخت دسهار له ۸بجو څخه دمازدیگر تر۴بجو پوری ده. البته دغرمی ډوډی لپاره (۰۱:۰۰-۱۲:۳۰) دنیم ساعت لپاره ترلی وی. ددی کتابتون دفهرسټ دکتلو لپاره لاندی ویب پاڼی ته مراجعه کولای شی.

http://www.areu.org.af/index.php?option=com_content&task=view&id=11&Itemid=15

البته دلته تاسو پخپله خوښه سره پښتو لپاره "دکتابونو لیسټ" ددری لپاره "رده بندی کتابخانه" او دانگریزی لپاره " Library Catalogue " انتخاب کولای شی پدی فهرسټ کی کولای شی چی دخوښی وړ کتابونه مو په دری، پښتو او انگریزی حروفو باندی نظر وسرلیک (عنوان)، لیکوال، دموضوع عنوان او مسلسلی شمیری ته و پلټی.

د کابل په پوهنتون کې د افغانستان د څیړنو د مرکز (ACKU) کتابتون

داکتابتون چی د کابل پوهنتون دعمومی کتابتون په ودانی کی ځای په ځای شوی هم دڅیړونکو لپاره مختص شوی. ددی کتابتون زیرمه هم دافغانستان په اړه ده. داکتابتون د ۳۷،۰۰۰ څخه زیات اسناد لری چی د افغانستان په هکله راټول شوی اکثراً په پښتو، دری او لویدیزو ژبو د گټی اخستنی لپاره چمتو دي. ددي زیرمي ځانگړتیا داده چه د ټولو پراختیائي سکتورونو او ورسره د ادبیاتو، موسیقی او کلتوری میراث هراړخیزه انځورنه پکی شوي ده همدارنگه مینه وال کولای شي دماخذ برخه په څیړنو کی وکاروي. د افغانستان د غمیزي څخه مخکی د پراختیایي راپورونو او د مجاهدینو نادره خپرونکی، DVD، د بی بی سی دوه زره رادیویی پروگرامونه لکه تاریخی پیښی، د بشر پیژندنی راپورونه او سمعی او بصری توکی چه د غیر دولتی موسسو د افغانی کډوالو لپاره او هم په افغانستان کی د ننه فعالیتونه پکی ځای شوی دي ددی زیرمی مهمه برخه جوړوی. د دغه کتابتون د کتابونو د لست د کتلو لپاره دغه ویب پاڼه وگورئ.

http://ackuaf.org / http://nzdl.sadl.uleth.ca/cgi-bin/library?a=p&p=about&c=acku&l=en&nl=1

دافغانستان دعلومو داکاډمی کتابتون

داکتابتون چی دعلومو داکاډمی په ودانی کی موقیعت لری، داکتابتون دری برخی لری. الف، دتوضیح ځانگه–ب، دماخذ ځانگه –ج، دنوبتی خپرونو ځانگه. بر سیره پر دی داکتابتون دانټرنټ، انگریزی ژبی او د کمپیوټر دزده کړی شعبی هم لری چی عامه خلک او څیړونکی ورڅخه گټه اخلی. داکتابتون د ۲۸،۰۰۰ ټوکه په شاوخواکی ټولگه لری چی زیاته برخی یی په دری او پښتو ژبو چاپ شوی دی، دافغانستان دعلومو اکاډمی دلسو شمیرو په شاوخواکی (کابل، آریانا، خراسان، تیبیان، طبعیت، پشتو، افغانستان، تحقیقات کوشانی، زیری او تفکر) پنومونو نوبتی خپرونی هم لری. چی دادبیاتو، معارف، اقتصاد، تاریخ، جغرافیه، ژبپوهنی اوداسی نورو برخو کی کاری معلومات ورکوی. د ۴۰۰ عنوانه په شاوخواکی داسی علمی پروژی هم لری چی دعلومو داکاډمی پوهانو لخوا لیکل شوی او چاپ ته تیاری دی. ددی سره په څنگ کی کوم څیړونکی او لیکوالان چی وغواړی دافغانستان دڅیړنی په اړوند په شفاهی ډول باندی کاری معلومات ترلاسه کړی، ددی اکاډمی دپوهانو سره په اسانی سره کتلی شی.

دکابل دپوهنتون مرکزي کتابتون

که څه هم داکتابتون ټولو افغانانو ته اشنا او ښکاره ده خو بیاهم دومره باید یادکړم چې دپوهنتون مرکزي کتابتون دڅیړنو لپاره دومره ځانګړتیا نلري، ځکه داکتابتون دمحصلینو دمسلکي زده کړو کتابونو باندې زیات تمرکز کوي، خو دبین المللي څیړنو لپاره تر یو حد پورې پکار اچول کیدای شي، او هغه څیړونکي او محققین چې وغواړي دافغانستان په اړوند څیړنې او لیکنې وکړي دومره ارزښتناک به ورته تمام نشي.

همدارنګه ټولې دلوړو زده کړو موسسې او پوهنتونونه لرونکي کم له کمه دیوه کتابتون دي چې زیاتره استفاده کونکي یې محصلین او داړوند پوهنتون ښوونکي دي.

دکابل عامه کتابتون

دغه کتابتون چې دافغانستان دمرکزي کتابتون حیثیت لري دافغانستان په ټولو ولایاتو کې یوه یوه څانګه لري. چې دکتابونو ټولګه یې ۱۲۰،۰۰۰ ټوکه ته رسیږي دفلسفې، ساینس، طبابت، افغانستان پیژندنه، هنر، تاریخ، ژبې، دکوچنیانو څانګه، جغرافیه اونوروبرخوکې په دري، پښتو، انګریزي او نورو بهرنیو ژبو باندې لیکلي کتابونه لري. خو پدې کتابتونونو کې پخواني دفهرستې سیستم وجود لري چې اکثره مراجعین یې دکتابدار څخه پوښتنه کوي او دخوښې وړ کتاب ورته په لاس ورکوي، داکتابتونونه ویب پاڼه نلري نوځکه ددوی دفهرستې دلیدلو لپاره باید پخپله کتابتون ته مراجعه وشي.

په وزارتونو کې موجود کتابتونونه

همدارنګه ټول وزارتونه کم له کمه یو کتابتون او معلوماتي مرکز لري، څو مثاله یې په لاندې ډول دي:

۱. دتعلیم او تربیې دوزارت کتابتون، چې پخپله دوزارت دننه موقعیت لري چې د ۱۰،۰۰۰ په شاوخواکې کتابونه لري او ۴۰٪ یې په دري او پښتو ژبه باندې لیکل شوي کتابونه دي او دافغانستان دتعلیم اوتربیې په اړوند دیادوني وړ کتابونه پکې ځای په ځای شوي دي. بر سیره پر دې دغه کتابتون په زیات شمیر سره نوبتي خپروني هم لري چه ددولتي او غیر دولتي منابعو څخه یې ترلاسه کوي.

۲. دښځو دچارو دوزارت کتابتون: داکتابتون هم د نوموړي وزارت دننه موقعیت لري چې د ۸،۰۰۰ په شاوخواکې زاړه اونوي کتابونه لري خو زیاتره کتابونه یې دایران چاپ دي چې په فارسي ژبه باندې لیکل شوي دي، ددې څخه علاوه په انګریزي ژبه لیکل شوي کتابونه هم شته دي چې داسیایي بنیاد (TAF) دفتر لخوا ورته ورکړل شوي دي.

۳. دافغانستان د احصایې د مرکزي دفتر کتابتون: داکتابتون لروني د ۱۸،۱۱۵ کتابونو اونشریو ده چې زیاتره یې دافغانستان داحصای او نفوس شمیرنې اړوند معلوماتو باندې دي، داکتابتون هم پخپله دمرکزي احصایې په تعمیر کې دننه موقیعت لري.

۴. دعدلیې وزارت کتابتون: داکتابتون هم د ۸،۰۰۰ په شاوخواکې کتابونه او نشریې لري اودحقوقي مسایلو اړوند مواد پکې په دري او پښتو ژبه باندې ځای په ځای شوي دي. ددې څخه علاوه دنوموړي وزارت ویب پاڼه www.moj.gov.af ډیره فعاله ده چې په پښتو، دري او انګریزي ژبه دافغانستان ټول قوانین، او نوري دعدلیې وزارت لخوا چاپ شوي خپروني او کتابونه لکه رسمي جریدې، دعدالت مجلې میاشتني خپرونه او آګاهي حقوقي (چې یوه نوې چاپ شوې خپرونه ده) پکې ځای په ځای شوي چې په اساني سره ترلاسه کیدای شي.

۵. دکرنې او اوبو لګول چارو وزارت کتابتون: د ۸،۰۰۰ په شاوخواکې دایران چاپ شوي فارسي کتابونه چې ټول یې دکرهنې اومالداري په هکله دي، ۲۸۰ عنوانه دزراعت په اړوند دپالیسي اسناد دي چې په معلوماتي مرکز کې ځای په ځای شوي دي، ۳۰۰ عنوانه په شاوخواکې دځنګلونو دریاست اړوند څانګه کې کتابونه شته دي چې دځنګلونو په باره کې لیکل شویدي.

۶. د سرحدونو ،قومونو اوقبایلو چارو وزارت: داوزارت یو کتابتون د څیړنو او مطالعاتو دمرکز پنوم لري. چې د ۴،۰۰۰ په شاوخواکې په دري، پښتو او نورو بهرنیو ژبو باندې لیکل شوي کتابونه لري، داکتابتون هم دوزارت دننه موقعیت لري، علاوه لدې څخه دنوموړي څانګې پورې مربوط افغاني څیړونکي هم کارکوي کوم چې دنوموړي وزارت د جرګې، غرجستان، هموطن اونورو نوبتي خپرونو لپاره لیکنې کوي. او څیړونکي، په خاصه توګه محصلین کولای شي چې دهغوی څخه دڅیړنې په اړوند کاري مشوري واخلي.

۷. دبهرنیو چارودوزارت کتابتون: ددې وزارت کتابتون هم دوزارت دننه موقیعت لري، اود ۷،۰۰۰ په شاوخواکې په دري، پښتو، او انګریزي اونورو ژبو باندې لیکلي کتابونه لري، اوددې سره په څواکې یو امریکایي مطالعاتي مرکز هم لري کوم چې دامریکا دسفارت دملکي چارو دکتابتون لخوا تمویل اوتیار شوي دي چې دکتابونو څخه علاوه دانټرنټ آسانتیاوې هم پکې شته والې لري.

۸. دحج او اسلامي چارو وزارت کتابتون: هم د ۲،۰۰۰ څخه زیات کتابونه په دیني او عقیدوي مسایلو باندي لري چې په عربي، پښتو اودري ژبو باندي خپاره شوي دي.

۹. د کلتور او ځوانانو وزارت کتابتون: داکتابتون هم چې دنوموړي وزارت په ودانۍ کې دننه موقعیت لري، د ۴،۰۰۰ په شاوخواکې کتابونه (په دري، پښتو او انګریزي ژبه)، د ۴۰۰ څخه زیاتي دوسیې دراډیو او تلویزیون په اړه او د ۱،۰۰۰ په شاوخواکې پښتو، دري او انګریزي ژورنالونه هم لري.

او همدارنګه نوروزارتونه هم لرونکي دکتابتونونو دي چې څیړونکې کولای شي ورڅخه ګټه واخلي، خو یوه نقیصه پدې کتابتونونو کې داده چې یو کاري فهرست نلري ترڅو یو لوستونکي او څیړونکې په اسانی سره دخپلې خوښې کتاب ترلاسه کړي.

همدارنګه هغه کتابتونونه چې دافغانستان په ټولو ولایاتو کې دافغانستان دعامه کتابتون تر ریاست لاندي کار کوي، دڅیړنو لپاره کاري معلومات ورڅخه ترلاسه کیدای شي. دیادونی وړ ده چې دولایاتو ګڼ شمیر کتابتونونه ډیر کارنده فهرست نلري ترڅو څیړونکې وکولای شي په اساني سره یې دویب پاڼې دلاري ووینې. ولې یو کتابتون چې دافغانستان دډیجیټال کتابتون په نوم یادیږي کولای شو چې دهري نقطې څخه یې په اساني سره دویب پاڼې دلاري ووینو او دافغانستان چاپ شوي آثار ورڅخه پورته اومطالعه کړو ددې کتابتو دویب پاڼې ادرس پدې ډول دی:

http://afghanistandl.nyu.edu/

او همدارنګه دامریکا دمتحده ایالاتو د اریزونا پوهنتون هم ددري کتابونو لپاره یو فهرست تیار کړی چې څیړونکې کولای شي دخپلې خوښې وړ کتاب ورڅخه پورته کړي او مطالعه یې کړي. دویب پاڼې پته یې په لاندې ډول ده:

http://150.135.239.44/cgi-bin/koha/opac-main.pl

پدې ډیجیټل کتابتون کې ټول هغه مواد چې د ۳۰-۱۹۱۸ کلونوکې په افغانستان کې په چاپ رسیدلي ځای پر ځای شوي دي. لکه قوانین او نور کتابونه.

عبدالجمیل الکوزی د افغانستان د څیړنې او ارزونې د ادارې (AREU) دکتابتون مدیر

اړین بولم دغه ټکي ته اشاره وکړم چې هر کله چې زموږ د هیواد ځوان څیړونکي د دوی د څیړنې په لړ کې د کوم معلوماتو په لټه کې وي، او د هغه دپاره باید کتابتون ته مخه وکړي، نو په کتابتون کې د لټون د میشتو امکاناتو پر ځای، یعنې د کمپیوټري دیټابیس له لاري د لټون، او یا د کتابونو د لیکلي لیست د لټون په ځای دوی کتابدارانو څخه د کتاب په هکله پوښتې. او په زیاتو مواردو کې دوی نیغ په نیغه له کتابدار څخه د خپل د اړتیا وړ معلوماتو پوښتنه کوي. یا خو دغه معلومات کتابدار ته معلوم وي او یا هم کتابدار ددی لپاره چې مرسته یې کړې وي هغه معلومات هغوی ته په کتابونو کې پلټې او د هغوی په چوپړ کې ږدي، چې دغه ته موږ څیړنه نشو ویلې او نه هم هغه شخص څیړونکې ویيل کیږي، ځکه چې څیړنه خو کتابدار تر سره کړه.

په زیاتو مواردو کې کله چې د کابل د پوهنتون زده کوونکې د هغوی د زده کړې اړوند موضوع په هکله څیړنه کوي هغوی له کتابدار څخه ډول ډول سوالونه کوي. خو غوره به دا وي چې کومه موضوع چې هغوی یې په لټه کې دي د هغه موضوع په اړوند کتابونو په هکله وپوښتي او بیا نوره څیړنه خپله تر سره کړي. او داسې کتابتونونه هم شته چې کمپیوټري دیټابیس لري، لکه د افغانستان د څیړنې او ارزونې د اداري (AREU) کتابتون، او د کابل په پوهنتون کې د افغانستان د منابعو د معلوماتو د مرکزي (AREU) کتابتون چې څیړونکې کولای شي د کمپیوټري ډیټابیس په مرسته د هر هغې موضوع په هکله چې دوی غواړي څیړنې تر سره کړي معلومات وپلټي، او دوی کولای شي د لیکوال، د موضوع، او داسې نورو تورو له مخې کتابونه وپلټې، او کله یې چې د کمپیوټري ډیټابیس په لسټ کې خپل د علاقې وړ کتاب ترلاسه کړ، نو هر کتاب سره د "ښوونکې ګڼې" په نامه یوه ځانګړي شمیره ده، د هغې شمیرې له مخې کتابدار کولای شي چې د دوی د علاقې وړ کتاب دوی ته د څیړنې لپاره ورکړي.

د افغانستان د څیړنې او ارزونې اداره د خپل د کتابتون لپاره یوه ویب پاڼه لري چې د کتابونو لیست په دغه ویب پاڼه کې په پښتو، دري او انګریزي ژبه موجود دي، او ځینې کتابونه د PDF په بڼه دغه ویب پاڼې ته ور پورته شوي دي. څیړونکې کولای شي چې په آسانه توګه د هیواد له هر ګوټ څخه د خپل د اړتیا وړ کتاب په دغه ویب پاڼه کې وپلټي، او ځیني یې له ویب پاڼې څخه راښکته، او چاپ کړي. دافغانستان دڅیړنې اوارزونې اداري یواځینۍ موخه دا ده چې د څیړنې دلاري دافغانانو ژوند ښه کړي. او موږ هر کله دا هڅه کوو چې د کتابتونو دروازې، په خاصه توګه د زده کوونکو په مخ، تل پاتې نشي، او دوی وشي کولای چې په آرامۍ سره خپلې څیړنې تر سره کړي.

اوسنۍ خیرنې او منابع

افغانستان او بیا رغونه

دبنسټیزه حقونو ترلاسه کول: نړیوال تجارت سازمان ته دافغانستان درسیدلو لومړنی پړاو ته: داکسفام دناستی سند / اکسفام. -- کابل: اکسفام، ۲۰۰۷. -- ۴۱مخه؛ ۳۰ س م.

داراپور د (۲۰۰۷) کال د جون په میاشت کی داکسفام دنړیوال سازمان لخوا خپور شوی چی دمطلب لنډیزی یی په لاندی ډول دی: افغانستان پدی وروستیو کی دنړیوال تجارت سازمان سره دیوځای کیدو پړاو ته ورګډ شوی ده. له کومه ځایه چی په تجارت کی وده کولای شی یو هیواد له فقر څخه بهر کړی، که دهغو هیوادونو تجاربو ته وکړو چی د اقتصاد او پرمختګ له اړخه دافغانستان په کچه دی، نو څرګنده به شی که چیری دی پړاو ته پوره پاملرنه ونشی، نو دهیواد دغړیتوب شرطونه به دفقر دکمولو پروسه په ناوړه توګه اغیزمنه کړی. داسند په څرګنده کړی چی افغانستان څرنګه کولای شی دمتداوم پرمختګ اوفقر دکمولو لپاره دنړیوال تجارت سازمان دقرضو څخه په ښه بڼه استفاده وکړی. لپاره ددی چی داسند په مکمل ډول سره وګوری واکسفام لاندی ویب پاڼی ته مراجعه وکړی کوم چی (364KB) لویوالی لری.

http://www.oxfam.org/en/files/bp92_afghanistan_wto_accession_pashto_0706.pdf

مدنی ټولنه

دافغانستان دمدنی ټولنی پراختیا : دکنفرانس رپوټ / دافغانستان دمدنی ټولنی مجتمع اوهمکاری ټولنی. کابل : دافغانستان دمدنی ټولنی مجتمع، ۱۳۸۵. ۱۹۷مخه ؛ ۲۴ س م.
همدارنګه په انګریزی او دری ژبه کی شته:

دافغانستان دمدنی ټولنی دپراختیا نړیوال کنفرانس چی د ۲۰۰۶ زیږدیز دډسمبر له ۲ تر ۷ نیټې پوری دکابل ښار کی دوام درلود دهغی موخی لپاره جوړ شوی وو چی دبن پریکړه لیک دموادو تر بشپړتیا وروسته دافغانستان دمدنی ټولنی خوځښت څرنګه وارزوی. دامسآله باید دڅیړل شی چی مدنی ټولنه دخپلو لارو په اوږدو کی له کومو ګواښونو سره مخ ده او کوم فرصتونه لری. داګواښونه اوفرصتونه باید په دقیقه توګه وپیژندل شی چی له ګواښونو دخلاصون لاری او له فرصتونو څخه دګټی اخیستنی لاری ولټول شی. دی کنفرانس کی همداراز هغه مسآلی او موضوع ګانی چی دمدنی بنسټونو ترمنځ دهمکاری دپیاوړتیا په اړه وی وڅیړل شوی. پردی سربیره په کنفرانس کی یوازی دافغانستان دمدنی ټولنی دبنسټونو له نړیوالی ټولنی سره داړیکو ټینګولو پرمیتودونو خبری ونه شوی بلکی په هیواد کی دنړیوالو مرستو داغیزمنتیا په اندازه هم بحثونه وشول. ددی کنفرانس بشپړ راپور دکتاب په شکل دافغانستان دڅیړنی اوارځونی په کتابتون کی کتلای شی او یا هم پخپله دافغانستان دمدنی ټولنی دمجتمع (مجما) ددفتر څخه ترلاسه کولای شی.

کرنه

Arable land tenure in Afghanistan in the early post-Taliban era / Hector Maletta. Published in “African and Asian Studies” 6 (۲۰۰۷) p. 13-52.

دغه مقاله د طالبانو د رژیم د رنګېدو راهیسې په افغانستان کې د کرنې په برخه کې د ځمکې پر جوړښت څېړنې کوي او په تېرو کلونو کې تازه لاسته راغلي معلومات وړاندې کوي. دغه رپوټ د کښت وړ ځمکو پورې اړوند دي او په هغه کې د ځمکې نور اړوند مسائل لکه څرځاي ته لاسرسي (چې زیاتره د ټولیز] عامه [ملکیت برخه دي) یا ښاري ځمکې په ځانګړي ډول د اوسیدلو د ځاي لپاره، نه دي څېړل شوي. د دغه سند ځینې برخې په تېرو کلونو کې پر څرځایونو د تېري په هکله دي.

Livestock health, production and marketing program: January 6, 2004 through June 30, 2006: final project report / submitted by Dutch Committee for Afghanistan (DCA). [Kabul?]: Dutch Committee for Afghanistan (DCA), 2006. 27 p. ; 30 cm. http://pdf.usaid.gov/pdf_docs/PDACJ081.pdf (389 KB)

جزئیات او عمومیات

Afghanistan: a bibliography / compiled by Heather Bleaney and Maria Angeles Gallego ; with a foreword by Willem Vogelsang. Leiden: Brill, 2006. xii, 398 p. ;

25 cm. ISBN 900414532X. (Handbook of Oriental studies, Section 8, Central Asia ; v. 13).

Gender and employment in rural Afghanistan, 2003-2005 / Hector Maletta. 2006. 23 p. ; 30 cm. Forthcoming in the "Journal of Asian and African Studies" (2007). PDF (134 KB)

دغه مقاله د یو شمېر سرچینو، په ځانګړي ډول د ملي ګواښونو او زیان منلو د ارزونې (NRVA) د معلوماتو پربنسټ د کلیوالي ښځو بوختیا تشریح کوي. په ټولیزه توګه په کار کې د کلیوالي ښځو ګډون او د دوی د بوختیا کچه لوړه نه ده، بلکه په مختلفو سیمو کې یو له بله توپیر کوي.

په سهیل کې د ښځو د بوختیا کچه ډېره ټیټه ده په داسې حال کې چې په شمالي سیمو کې نسبتاً لوړه ده. د کلیوالي ښځو د بوختیا کچه د کلیوالي ښځو څلورمه برخه ده چې په کلیوالي کورنیو کې مېشتې دي. د کلیوالي بوختو ښځو تر نیمایي زیاته برخه اجېرې دي او زیاتره وخت د دوی د مزد کچه د نارینه وو د مزد د نیمایي څخه کمه وي. ډېر کم شمېر کلیوالي بوختې ښځې دي چې د خپل عاید واک ولري او د نور زیات شمېر ښځو عاید د نارینه وو لخوا کنټرول کېږي. د ښځو د بوختیا مسئله د شتمنۍ او دارایۍ سره معکوسه اړیکه لري او د ښځو د زده کړې سره لکه څرنګه چې د دوی په مینځ کې د ګډون کچه په ځانګړي ډؤل په منځنیو او هوسا کورنیو کې زیاته، او د بېکارۍ کچه کمه وي، مستقیمه اړیکه لري. د ښځو د بېکارۍ کچه د نارینه وو د بېکارۍ دوه برابره زیاته ده. د دغه سند د پایلو په برخه کې یاد شوي ټکي د راتلونکو څېړنو او سیاست جوړولو لپاره د اصلي موندنو لومړیتوبونه څرګندوي.

اقتصادي پرمختیا

1386 budget papers distributed at the Afghanistan Development Forum 2007 (April). Government of Afghanistan Ministry of Finance. Contents: [01] Core budget 1386 (28 p.)—[02] External budget 1386 (15 p.)—[03] Operating budget tables 1386 (5 p.)

Afghanistan Development Forum (ADF): 29th-30th April 2007, Kabul, Afghanistan. Kabul, Afghanistan: Islamic Republic of Afghanistan, 2006. 1 looseleaf folder (4 ring, 32 cm) + 1 computer optical disc.

محتوا: [۰۱] اجندا (۱ مخ.) – [۰۲] اجرایي لنډیز (مسوده) (۱۰ مخه) – [۰۳] د افغانستان د ملي پرمختګ د کړنلارې لپاره د عامې روغتیا کړنلاره: پر لومړیتوبونو د تمرکز پر بنسټ: مسوده: د سید امین فاطمي، فیض الله کاکړ، صلاح الدین ضیا او ګل غوټۍ نجیب لخوا چمتوشوې (د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ د میاشتی ۱۱مه،: ۲۳ مخه) – [۰۴] د افغانستان د ملي پرمختګ لپاره د انرژۍ د برخې کړنلاره: پر لومړیتوبونو د تمرکز پر بنسټ / د اسماعیل خان، میرمحمد صدیق او راحت الله نعیم لخوا چمتو شوې (د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل ۱۵،: ۳۱ مخه) [۰۵] د افغانستان د ملي پرمختګ د کړنلارې لپاره د پوهنې د وزارت کړنلاره: پر لومړیتوبونو د تمرکز پر بنسټ، مسوده / د حنیف اتمر او نورو همکارانو لخوا چمتو شوې (د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ میاشت،: ۲۲ مخه، په انګریزي او دري ژبو)- [۰۶] د مرستو اغیزې ته لومړیتوب ورکول: د افغانستان د پرېکړه لیک او د پاریس د وینا د ژمنو په نظر کې نیولو سره: وروستنۍ مسوده، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل د میاشتې ۱۸مه نیټه (۱۵ مخه). [۰۷] د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت لپاره د ملي ظرفیت جوړولو پروګرام او پالیسي، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت (۱۵ مخه)- [۰۸] په افغانستان کې د ملکي خدماتو لپاره د ظرفیت جوړولو پلان: مسوده، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت، ۱۱مخه) [۰۹] په افغانستان کې د فني مرستو او ظرفیت جوړولو څېړنه: د افغانستان د پرمختګ د نظرونو د تبادل د مرکز لپاره د بحث وړ موضوعات (۳۲ مخه) [۱۰] د ولایتونو پرمختګ، ولایتي بودجه او د ولایتي پرمختګ او د ملي پرمختګ د ستراتېژۍ متحد کول: د افغانستان د پرمختګ غونډې (ADF) لپاره د بحثونو مسوده، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت،: ۳۴ مخه. [۱۱] د ولایتونو پرمختګ، ولایتي بودجه او د ولایتي پرمختګ او د ملي پرمختګ د ستراتېژۍ متحد کول: د افغانستان د پرمختګ غونډې (ADF) لپاره د بحثونو مسوده، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت ، (انګریزي ګڼه ۳۴ او دری ګڼه ۴۳ مخه) [۱۲] د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت لپاره د فساد په وړاندې د مبارزې طرحه: مسوده، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت(۳۰مخه) [۱۳] د کډوالو او بېځایه شوو لپاره د اوږدمهالو حل لارو پیدا کول د افغانستان د اسلامي جمهوري دولت / د کډوالو په چارو کې د ملګرو ملتونو د عالي کمېشنرۍ لپاره، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت(انګریزي ګڼه ۱۱ او دری

ګڼه ۱۲ مخه) [۱۴] لومړیتوبونه، په ۱۳۸۵ کال کې د لویو څانګو بریالیتوبونه او د هغوي پروړاندې ستونزې: کلنۍ ارزونه [۱۰ مخه]- [۱۵] په ۱۳۸۵ زیږدیز کال کې د افغانستان د بریالیتوبونو لنډیز، د ۲۰۰۶ زیږدیز کال د مارچ د میاشتې ۲۱مه نیټې څخه د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ د میاشتې تر ۲۰مې نیټې پورې. (۲۴ مخه)
www.adf.gov.af/index.asp?page=home

Getting the fundamentals right: the early stages of Afghanistan's WTO accession process. Kabul: Oxfam International, 2006. 42 p. ; 30 cm. (Oxfam briefing paper 92).

افغانستان باید د سوداګرۍ د نړیوال سازمان سره د یوځای کېدو لپاره بېړه و نه کړي. چټک یوځای کېدل ښایي ډېرې کمې ګټې ولري او ښایي د فقر د کمښت د هڅو د کمزورۍ لامل شي. په ځیر سره پروګرام جوړول د هغو درنو ژمنو د اجتناب یوائېنۍ لاره ده کومې چې پر نورو هېوادونو تحمیل شوې دي، په ځیر سره پروګرام جوړونه کولای شي د داسې مکافاتو سبب وګرځي چې په یوه څو اړخیز سیستم کې د غړیتوب لامل شي. په هېواد کې د شدید فقر په نظر کې نیولو سره، د بیا رغونې پراخه هڅې او امنیتي اندېښنې ، په دغه پروسه باید ټول دخیل لوري د افغانستان د مناسب یو ځای کېدو لپاره یو وړاندیز وکړي چې د پرمختګ په ګټه او د کم پرمختللو هېوادونو د ناوړه وضعیت سره همغږې وي.

www.oxfam.org/en/policy/briefingpapers/bp92_afghanistan_wto_accession_0706

Integrated Rural Rehabilitation to Improve Livelihoods and Curb Poppy Production (IRRILP) final report Badakhshan Province, November 2004-December 2006 / implemented by Aga Khan Foundation, Afghanaid, Concern. Kabul Aga Khan Foundation, 2006. 1 v. (various pagings); ill. ; 30 cm. PDFs (60 MB).

د دغه پروژې په اوږدو کې، د معیشت د چوکاټ اصلي عناصر (شتمني، زیان منل او پالیسي، ارګانونه او پروسې) په نظر کې نیول شوي دي. دغه پروژې په نظر وړ سیمو کې د خاشخاشو د کښت په ټولیز کمښت کې مرسته کړېده. دغه ترکیبي سند د آغا خان د پراختیا شبکې ، Afghan Aid، GTZد ریپوټونو او د حکومت، امنیت او اقتصادي ودې ، په بدخشان کې د جورم او بهارک په ولسوالیو کې د خشخاشو د کښت تعینوونکي چې د ډیویډ منزفیلد لخوا په ۳۵ مخونو کې چمتو شوي، جوړ شوي دي.

Joint Coordination and Monitoring Board: papers from the fifth Joint Coordination and Monitoring Board (JCMB) meeting, 1 May 2007. Kabul: Afghanistan National Development Strategy Office, 2007.

محتوا: [۰۱] اجندا (یو مخ په انګریزۍ ژبه) – [۰۲] لنډیز: د افغانستان د تړونلیک بشپړونه (۱ مخ) – [۰۳] کالنی راپور (۱۲ مخه) – [۰۴] د افغانستان شرایط او پر نړیواله سوله او امنیت باندی د هغه اغیزه / د ملکرو ملتونو عمومی غونډه (۱۸ مخه) – [۰۵] جدول ۱: د انسجام او څارنی د ګډې غونډې د تیرو کړو او پریکړو لنډیز (۲ مخه) – [۰۶] جدول ۲: د تړونلیک د معیارونو د لنډ عمر لنډیز (۱۰ مخه) – [۰۷] جدول ۳: د افغانستان د تړونلیک د ټولو معیارونو اجرایي لنډیز (۲۲ مخه) – [۰۸] د معیار د حالت راپور، د ۲۰۰۶ زیږدیز کال له مارچ څخه د ۲۰۰۷ کال د مارچ تر میاشتی پوری / د کاری او مشورتي ډلو له خوا برابر شوی (۱۱۱ مخه) – [۰۹] د ټاکنو سپینه پاڼه: په افغانستان کې د کیدونکې، ثابتو، او د مالی توان وړ ټاکنو څخه ملاتړ (۳ مخه) – [۱۰] د افغانستان د ملي پولیس د موخه ییز قدرت په اړه د څارنی او انسجام د ګډ دفتر کاری قوه (۵ مخه) – [۱۱] د ناپایېلی اداری سمون او ملکی خدمتونو د کمیسیون د پروګرامونو د بشپړونې او اغیزمنتوب کتنه (۵ مخه) – [۱۲] د افغانستان د اسلامی جمهوریت لپاره د فساد پر و ړاندی لاره: مسوده (۳۰ مخه) – [۱۳] په افغانستان کې د ملکی خدمتونو لپاره د ظرفیتونو د پرمختګ پلان: مسوده (۶ مخه) – [۱۴] ضمیمه ۱: د تړونلیک شالید او د هغه بشپړونه پیاوړی کول (۴ مخه) – [۱۵] ضمیمه ۲: د کتنی لاندی کال: د سکتور اصلی بریالیتوب، ننګونی او لومړیتوبونه (۱۱ مخه) – [۱۶] د رسنیو ګډه اعلامیه / ګډه رسنیزه اعلامیه (۱ مخ). د پی ډی اف په بڼه
www.ands.gov.af (6.71 MB)

مینځ مهال مالي چوکاټ، کابل: د مالیې وزارت، ۲۰۰۷ زیږدیز کال، ۲۹ مخه؛ ۳۰ سانتي متره، د۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ میاشت. د ۲۰۰۵ کال د اکتوبر په میاشت کې د دغه چوکاټ مینځ ته راتلو دولت ته دا وړتیا ورکړه ترڅو یو ربښتینی او عملي مالي چوکاټ په نظر کې ونیسي. دغه د وړاندیز شوو سوابقو او شمېرو لنډیز وړاندې کوي چې ۱۳۸۴ څخه تر ۱۳۸۸ کلونه د پلي کولو

،پرمختګ او متحده ملي بودجې لپاره تر پوښښ لاندې راولي.
د پی ډی اف په بڼه 208KB

Microfinance and gender roles in Afghanistan [photocopy] *a study report* / Erik Lyby. 2006. 51, 49-83 p. ; map, ill. ; 30 cm. "November 2006."

د وزارت او نورو دولتي ارګانونو ستراتېژي چې د ملي پرمختګ د ستراتېژۍ لپاره چمتو شوېده: مسودې، کابل: د افغانستان د ملي پرمختګ د ستراتېژۍ دارالانشا ، له ۲۰۰۲ څخه تر ۲۰۰۷ کال پورې، لومړی ټوک (توپیر لرونکې صفحه بندي)، ۳۰ سانتي متره، محتوا: [۰۱] د علومو اکاډمۍ ستراتېژي، د ۲۰۰۷ کال فبروري، ۱۰ مخه – [۰۲] د ځمکې سنجونې او نخشو اخیستنې د مرکزي دفتر (AGCHO) ستراتېژي، (د ۲۰۰۷ کال د فبروري میاشت، ۸ مخه) – [۰۳] د لوي څارنوالۍ د دفتر ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۴۵ مخه) – [۰۴] د افغانستان د بشر د حقونو خپلواک کمېسیون (AIHRC) ستراتېژي، د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۲۰ مخه) – [۰۵] د حساب ورکولو او کنټرول د مدیریت ستراتېژي، د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، (۱۲ مخه) – [۰۶] د افغانستان د ملکي خدماتو خپلواک کمېسیون (AICSC)، د مارچ میاشت، (۱۷ مخه) – [۰۷] د مرکزي احصائیې ستراتېژي ۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ میاشت (۱۲ مخه) – [۰۸] د افغانستان بانک ستراتېژي، د ۲۰۰۶ کال د سمبر میاشت، (۱۳ مخه) – [۰۹] د طبیعي ناورینو په وړاندې چمتووالي (یوازې په دری ژبه، د ۱۳۸۶ کال د وري میاشت، (۱۵ مخه) – [۱۰] د ټاکنو د خپلواک کمېسیون ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، (۲۳ مخه) – [۱۱] د فساد پروړاندې د مبارزې عمومي او خپلواکې ادارې ستراتېژي (د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د مارچ میاشت، ۱۸ مخه) – [۱۲] د کرنې ستراتېژي/ د کرنې او اوبو لګولو وزارت (۵۱ مخه په انګریزي ژبه) – [۱۳] د سرحداتو او قبایلو د چارو د وزارت ستراتېژي (یوازې په دري ژبه، ۱۲ مخه) – [۱۴] د اړیکو او د اطلاعاتو د تکنولوژۍ ستراتېژي / د مخابراتو وزارت (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۱۹ مخه) – [۱۵] د مخدره توکو پر وړاندې د مبارزې د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۱۴ مخه) – [۱۶] د اوبو د ښاري ستراتېژي / د اوبو او برښنا وزارت (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۲۷ مخه) – [۱۷] د حج او اوقافو د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۱۳ مخه) – [۱۸] د ټولګټو (فواید عامه) وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۸۹ مخه) – [۱۹] د ټرانسپورټ او ملکي هوانوردۍ د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ مارچ، ۱۴ مخه) – [۲۰] د اطلاعاتو او کلتور د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ ۱۹مه، ۹ مخه) – [۲۱] د تجارت او صنایعو د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ د مارچ میاشت، ۲۶ مخه) – [۲۲] دفاعي ستراتېژي/ د ملي دفاع وزارت (د ۲۰۰۷ د مارچ میاشت، ۸ مخه) [۲۳] د پوهنې د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ د مارچ میاشت، ۲۲ مخه) – [۲۴] د مالیې وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۶ کال د نومبر میاشت، ۲۷ مخه) – [۲۵] د لوړو زده کړو د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۳۴ مخه) – [۲۶] د کورنیو چارو د وزارت ستراتېژي (۱۲/۱۰/۱۳۸۵، ۱۴ مخه) – [۲۷] د عدلیې وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت/د ۱۳۸۶ کال د وري میاشت، ۲۰ مخه) – [۲۸] د کار، ټولنیزو چارو، شهیدانو او معلولینو د چارو وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۳۵ مخه) – [۲۹] د معادنو د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۱۹ مخه) – [۳۰] د عامې روغتیا ستراتېژي / د عامې روغتیا وزارت (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۲۳ مخه) – [۳۱] د ټولنیزې ساتنې د څانګې ستراتېژي / د کډوالو او بیرته راستنېدونکو د چارو وزارت (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۱۱ مخه) – [۳۲] د ښځو چارو د وزارت ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۳۳ مخه) – [۳۳] د کلیو د بیا رغونې او پراختیا وزارت (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۳۲ مخه) – [۳۴] ملي شورا: د مشرانو جرګې ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۸ مخه) – [۳۵] د چاپېریال ساتنې د سازمان ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۱۳ مخه) – [۳۶] د مهارتونو د پراختیا د ملي پروګرام ستراتېژي (د ۲۰۰۷ کال د مارچ میاشت، ۳۳ مخه) – [۳۷] د انرژۍ د څانګې ستراتېژي/د رڼا او اوبو وزارت (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۳۱ مخه، نخشې) [۳۸] د ورزښت او بدني روزنې ستراتېژي / د المپیک ملي کمېټه (د ۲۰۰۶ کال د دسمبر میاشت، ۸ مخه) - [۳۹] سترې محکمې ستراتېژي/ ستره محکمه (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت ، ۱۹ مخه) – [۴۰] د ښارې څانګې ستراتېژي / د ښاري پراختیا وزارت (د ۲۰۰۷ کال د اپریل میاشت، ۴۲ مخه) د پی ډی اف په بڼه (25.3MB www.ands.gov.af

د کلیو د بیارغونې او پراختیا د وزارت ستراتېژي او د پروګرام لنډیز: د بې وزلۍ د ملاتړ له لارې د هغه کمښت / د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت. کابل: د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت، ۲۰۰۷ کال، ۹ مخه: رنګه، ill. ؛ ۳۰ سانتي متره. www.mrrd.gov.af/ENGLISH/index.htm PDF (825KB)

د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت پروژه وي رپوټونه: د ۲۰۰۷ کال د مي په ۳۰ مه محتوا: د ملي پیوستون د پروګرام پروژې (۲۳۸ مخه) - د افغانستان کلیوالو سیمو ته د لاس رسنی ملی پروګرام (NRAP) پروژې [د فایل نوم په ویب پاڼه کې اشتباه شوي دي، په افغانستان کې د کوچنیو پانګو او د هغو د ملاتړ د اداری (MISFA) د شمېرو لړونکي - د واټسن پروژې (۳۸ مخه) - د سیمی د ملی پرمختګ د پروګرام (NABDP) پروژې (۳۰ مخه) - په افغانستان کې د کوچنیو پانګو او د هغو د ملاتړ د اداری (MISFA) پروژې (۹ مخه) - ER معیشت (۴ مخه) اصلي جدولونه د بودجې او د ګټه اخیستونکو د شمېر سره. د ملي پیوستون تر ۱۹،۰۰۰ څخه زیاتو پروژو او د نورو کمو پروژو لپاره دغه ویب پاڼه وګورئ. www.mrrd.gov.af

ولایتي ځانګړتیاوې: د سیمه ایز کلیوالي اقتصاد بیا تولید او ستراتېژي ګانې په ملي ساحو پورې اړوند د پراختیا پروګرام (PRERS)، د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت (GRM International. [کابل]: د سیمې د ملی پرمختګ د پروګرام (NABDP)، د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت، ۲۰۰۷. (توپیر لړونکي مخونه): (۳۰ سانتي متره؛ نخشې). یاد شوي موارد پر پرمختیایي وضعیت (د شته سرچینو، ستونزو، باالقوه پروژې، سوداګریزې چارې، پراختیایي پروګرامونه او نورو سره) یوه لنډه کتنه وه. د افغانستان د ۳۴ ولایتونو څخه پر ۲۵ ولایتونو باندې. www.mrrd.gov.af/ENGLISH/index.htm (د پی دی اف په بڼه 2.35MB).

Securing, stabilizing, and reconstructing Afghanistan: key issues for congressional oversight. Washington, D.C.: United States Government Accountability Office (GAO), 2007. 33 p. ; 30 cm.
محتوا: ۱. په افغانستان پورې اړوند اطلاعات او شمېرې - ۲. د افغانستان د ملي پولیسو د روزنې او تجهیز په برخه کې د متحده ایالاتو هڅې د ګڼو خنډونو سره مخ دي، ۳. د نړیوالو امنیتي ځواکونو فعالیت د ګڼ شمېر دلایلو له امله محدود شوي دي، ۴. مخ په خرابېدو امنیتي وضعه او نور لاملونه د مخدره توکو سره د مبارزې لپاره د امریکې د متحده ایالاتو د هڅو پر وړاند خنډ ګرځېدلي دي، ۵. د یوه ګټور او اغېزمن قضایي سیستم د رامنځ ته کولو لپاره د نورو امنیتي ارکانو په پرتله کمه پاملرنه شوېده، ۶. د بیارغونې هڅې د ستراتېژیک تمرکز څخه نه دي برخمنې او د امنیتي اندېښنو له امله محدودې شوې دي. (www.dec.org (search for PC-AAB-584)

زده کړه او ماشومان

د لوړو زده کړو د خصوصي سازمانونو مقررات/ د لوړو زده کړو وزارت، د افغانستان اسلامي جمهوریت. [کابل]: د لوړو زده کړو وزارت، [۲۰۰۶]. ۱۱ مخه؛ (۳۰ سانتي متره، د پي ډي اف په بڼه)، (2.45MB). (په دې هکله د وروستی مخ چوکاټ وګورئ.

جنسیت (جندی)

The pendulum of gender politics in Afghanistan / Maliha Zulfacar. 2006. p. [27]-59 ; 30 cm. Published in "Central Asian survey" (March/June 2006) 25 (1/2) p. 27-59. Appendix A: Afghan Women['s] Rights Declaration (June 2000, Dushanbe, Tajikistan) p. 57-58). PDF (177 KB).
دغه خپرونه د امان الله خان د وخت راهیسې د جنسیت د پالیسی په اړه څېړنه کوي او د ملی جنسیت پالیسۍ د رامنځ ته کولو په باره کې بحث کوي.

د افغانستان تاریخ، حکومت او سیاست

دافغانستان ملی شورا دمشرانو جرګی غړی ۱۰۲ کسان دی چی یو له دریو څخه غړی یی دولایتی شوراګانو دانتخاباتو له لاری، یوله دریو برخه غړی یی په موقتی ډول دولسوالیو دشوراګانو له لاری او یوله دریو برخه غړی یی دافغانستان داسلامی جمهوریت دجمهور ریس لخوا انتصاب شوی دی. دادی دلوستونکو دخبرتیا په منظور دمشرانو جرګی دښاغلیو غړیو لنډ ژوند لیک ترتیب، تدوین او چاپ شوی

ترڅولوستونکی دهغی په لوستلو سره دمشرانو جرګی دغړیو دښی پیژندنی په اړه معلومات لاس ته راوړی. دیادولو وړده چې په ژوندلیکونوکی لومړی داداری هییت دغړیو نومونه اوبیا دمشرانو جرګی دنورو غړیو نومونه دالفبا په اساس تدوین شوی دی دمشرانو جرګی داطلاعاتو اوعامه ارتباطاتو ریاست خوښ دی چې همدغه رساله یی ترتیب کړیده اود (یو این ډی پی/ سیل پروژی) په مرسته یی په پښتو اودری خپره کړی ده. درسالی له سریزی څخه. ددی رسالی دلوستلو لپاره دافغانستان دملی شورا کتابتون او یا هم دافغانستان دڅیړنی اوارځونی داداری کتابتون ته مراجعه وکړی.

په افغانستان کی دشورا ګانو پرتاریخچی یو لنډ نظر / لنډیز او تدوین عبدالرسول قدیری. کابل: دولسی جرګی داطلاعاتو او عامه اړیکو ریاست، **۱۳۵۸**. -- **۵۴**مخه ؛ **۲۱** س م.

ددی رسالی دجوړولو موخه به هیوادکی دټولنیزو بدلونونو اوپر مختیاوو پیژنده وه چې څه ډول جرګی یا شوراګانی دخلکو په منځ کی یی خپل ارزښت ثبوت ته ورساوه اوزمونږ دخلکو په یقین بدل شوی او سراسری ځانګړتیایی ځانته اخیستی ده، چې په همدی ډول دهمدی جرګو پرمختیاوو په پایله کی ملی شورای رامنځته شوه چې دوه مجلسونه لری یعنی ولسی جرګه او مشرانو جرګه. په دی رساله کی دملی شورای دټاکنو لومړنی قانون چې دهغی له لاری زمونږ خلکو وکولای شول چې دلومړی ځل لپاره دخپلو غوشتنو له مخی خپل استازی وټاکی، هغوی ته خپل راتلونکی وسپاری اودخپلو دغو استازو له لاری خپلی معقولی اوضروری غوښتنی په سوله ییز ډول پر دولت باندی عملی کړی اودحکومت پر کړوباندی څارنه وکړی، چې داپیل شوی دموکراسی دعملی کیدو په خاطر اودخلکو دواکمنی دکارد بهیر دپیل په لاره کی یو لومړنی ګام دی. همداراز زمونږ هڅه داده چې دملی شوری له لومړی دوری څخه تردیارلسمی دوری پوری چې له **۱۳۱۰** هجری لمریز کال څخه پیل او تر **۱۳۵۱** کال پوری یی دوام درلود، دهری یوی دوری دمجلسونو اداری پلاوی دملی شورا اوداعیانو دمجلس (چې په هغه وخت کی ملی شورا اوسنی اولسی جرګی ته اوداعیانو مجلس، مشرانو جرګی ته ویل کیده) صلاحیتونه اومسولیتونه اودشورا دهری

Best estimates of social indicators for children in Afghanistan 1990-2005: a compilation and analysis of all child-related indicators to identify a baseline, includes national estimates and regional and provincial rankings / Islamic Republic of Afghanistan, UNICEF. Kabul: UNICEF, 2006. 126 p. ; 28 cm. (PDF 900 KB)

محتوا: ۱. د ماشومانو روغتیا (۱۴ څخه تر ۲۱ مخه)، ۲. تغذیه (۲۲-۲۶ مخه)، ۳. د ښځو روغتیا او د میندو مړینه (۲۷-۳۲)، ۴. په افغانستان کې د ماشومانو د مړینې د کچې په اړه براوردونه (۲۳-۴۶۲)، ۵. اوبه او وقایه (۴۱-۵۱)، ۶. ښوونه او روزنه (۵۳-۶۲)، ۷. د ماشومانو او نجونو ملاتړ (۴۶-۶۷)، ۸. افغانستان په نړۍ کې (۷۷-۸۴). ۹. د لومړیتوب سیمې او ولایتونه (۸۵-۹۴)، لومړی ضمیمه اصلي جدولونه (۹۹-۱۰۳) ۲. سیمې او ولایتونه په افغانستان کې (۱۰۴-۱۰۵) ۳، د مرګ ژوبلی د شالید لومړنی معلومات (ډیټا) (۱۰۶-۱۰۸) ۴، د یونیسف د مرکزی دفتر د جدولونه څخه ټاکلی ټولګه (۱۰۹-۱۲۲).

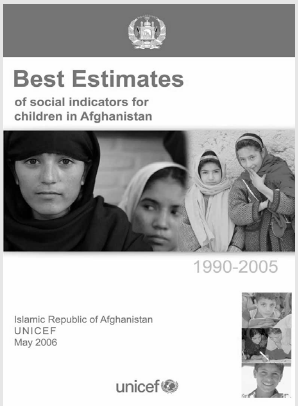

د "تر ټولو ښه براوردونه" تر شوني کچې پورې د شته معلوماتو د راغونډولو لپاره او د په افغانستان کې د ښځو او د ماشومانو د وضعیت د انځور کولو لپاره یوه هڅه ده. دغه رپوټ مخکینیو څېړنو ته د نیوکې په سترګه ګوري او د ارزښتناکو اطلاعاتو په پلي کولو او څېړلو سره د ځینو استفاده کېدونکو شمېرو رښتینوالي تاییدوي.

Best estimates [of statistics about children and women in Afghanistan]: provincial fact sheet[s]. [Kabul: UNICEF, 2006?]. 32 leaves: map ; 28 cm. 1 page for each province. Also published in Dari and Pashto. www.unicef.org/infobycountry/afghanistan_afghanistan_resources.html

په ولایتي کچه پورې اړوند د پېښو د شرحې پاڼې (چې لاندې وړاندې کېږي) د ځینو لویو ځانګړنو ارزښت څرګندوي او وړاندیز کوي چې په کومو ځایونو کې باید ددغه شمېرو پر بنسټ پانګه اچونه وشي.

د تر ټولو ښو کارونو او زده کړل شوو درسونو ورکشاپ، د **۲۰۰۶** کال د سپټمبر د میاشتې له **۳** تر **۷** مې، هرات، افغانستان،: د CPC د ورکشاپ اړوند رپوټ د ماشومانو د روحي پاملرنې او ساتنې لپاره [هرات]: CPC **۲۰۰۶**. **۳۷**، **۴۲** صفحه. (col. ill. ; 28 cm) ;، متن په انګریزي او دری ژبه دي.

یوی دوری تقنینی اجرآآت په لنډ ډول بیان کړو. دلا زیاتو معلوماتو لپاره دافغانستان دڅیړنی اوارځونی دادارې کتابتون ته مراجعه وکړی.

دافغانستان دمدنی ټولنی پراختیا : دکنفرانس رپوټ / دافغانستان دمدنی ټولنی مجتمع اوهمکاری ټولنی. کابل : دافغانستان دمدنی ټولنی مجتمع، ۱۳۵۸. ۱۹۷مخه ؛ ۲۴ س م. همدارنګه په انګریزی او دری ژبه کی شته.

دافغانستان دمدنی ټولنی دپراختیا نړیوال کنفرانس چی د ۲۰۰۲ زیږدیز دډسمبر له ۲ تر ۷ نیټی پوری دکابل ښار کی دوام درلود دهغی موخی لپاره جوړ شوی وو چی دبن پریکړه لیک دموادو تر بشپړتیا وروسته دافغانستان دمدنی ټولنی خوځښت څرنګه وارزوی. دامسآله باید دڅیړل شی چی مدنی ټولنه دخپلو لارو په اوږدوکی له کومو ګواښونو سره مخ ده او کوم فرصتونه لری. داګواښونه اوفرصتونه باید په دقیقه توګه وپیژندل شی چی له ګواښونو دخلاصون لاری او له فرصتونو څخه دګټی اخیستنی لاری ولټول شی. دی کنفرانس کی همداراز هغه مسآلی او موضوع ګانی چی دمدنی بنسټونو ترمنځ دهمکاری دپیاوړتیا په اړه وی وڅیړل شوی. پردی سربیره په کنفرانس کی یوازی دافغانستان دمدنی ټولنی دبنسټونو له نړیوالی ټولنی سره داړیکو ټینګولو پرمیتودونو خبری ونه شوی بلکی په هیواد کی دنړیوالو مرستو داغیزمنتیا په اندازه هم بحثونه وشول. ددی کنفرانس بشپړ راپور دکتاب په شکل دافغانستان دڅیړنی اوارځونی په کتابتون کی کتلای شی او یا هم پخپله دافغانستان دمدنی ټولنی دمجتمع (مجما) ددفتر څخه ترلاسه کولای شی.

Afghanistan: an assessment of conflict and actors in Faryab Province to establish a basis for increased Norwegian civilian involvement: how can future Norwegian involvement best be targeted and organized / Petter Bauck, Arne Strand, Mohammad Hakim, Aghawan Akbari. Bergen, Norway: Chr. Michelsen Institute (CIM), 2007. vii, 55 p. ; 30 cm.

په دغه خپرونه کې راغلی ده چې: په فارياب کې پوځي او سياسي بې ثباتي ددغه شمالي ولايت د وضعيت څرګندونه کوي. د تاوتريخوالي ډک اقدامات چې په دغه ولايت کې تر سره کېږي، هلته د پرمختګ او انساندوستانه فعاليتونو د پرمختګ د لارې خنډ ګرځېدلي دي په عين حال کې د دې ګواښ د پېښېدو شونتيا شته چې د افغانستان په پرمختګ کې بوخت د ناروې تبعه عاملين د داسې سيمه ايز حکومت، د پوليسو او د قضا د څانګو په چارو بوخت شي چې د خلکو له نظره فاسد او نه بسيا کوونکي دي. د دغه دولتي ارګانونو تر مينځ د اړيکو انډول کول او په عين حال کې د دوي د تخصص او د مشروعيت په اړه د دوي سره مرسته، يو ستونزمن او د ننګونو ډک کار دي. دغه رپوټ څرګندوي چې د پرمختګ په ټولو برخو کې په کابل کې د مرکزي دولت او په ولايتي او سيمه ايزه کچه د سيمه ايزو قدرتونو تر مينځ اړيکې او انډولتيا ډېر ارزښتمن دي. دغه رپوټ د ناروې د انسان دوستانه فعاليتونو او د پوځي فعاليتونو تر مينځ د څرګندې جلا کېدنې سپارښتنه کوي.

www.cmi.no/publications/publication/?2594=afghanistan-an-assessment-of-conflict-and-actors

د افغانستان سياسي ګوندونه/ [وحدت واصل]. [کابل]: د عدليې وزارت، ۲۰۰۷. ۸ مخه ؛ (۳۰ سانتی متره). د سياسي ګوندونو، د هغوي د مشرانو نومونه، پتې او د اړيکو د شمېرو لست. دغه لست اپډيټ(نوي) کړل شوي او د ۲۰۰۷ کال د جون په مياشت کې د عدليې د وزارت لخوا خپور شوي دي. دغه فايل د (Ms. Word) د پروګرام له لارې د خلاصېدو وړ دي او د هغه حجم يې 149KB دي.

Afghanistan's post-Taliban transition: the state of state-building after war / Thomas H. Johnson. 2006. 25 p. ; 30 cm. Published in "Central Asian survey" (March/June 2006).

دغه سند د جګړې وروسته د سياسي لېږد د پروسې چې د کابل د اوسني حکومت د جوړېدو لامل شو، پراغېزمنيا بحث کوي. همدارنګه دغه سند د بن پرېکړه ليک او د هغه اړوند پروسې نقد او څېړي او د افغانستان اوسنی وضعه او راتلونکې دموکراتيکه او باثباته وضعه ارزوي.

Afghanistan's role in Iranian foreign policy / report drafted by Dario Cristiani. [Chicago, Illinois]: Power and Interest News Report (PINR), 2007. 3 p. ; 30 cm. http://pinr.com/report.php?ac=view_region&region_id=21&language_id=1 PDF (16 KB)

د واليانو او ولايتي شوراګانو تر مينځ د ګډ کار او همغږۍ حکم. [کابل]: د افغانستان اسلامي جمهوريت ، ۲۰۰۷ زيږديز کال. يو مخ؛
30 cm. “Number 862/20/2/1386”—caption. Word file (28 KB)

Pakistan’s strategic goals and the deteriorating situation in Afghanistan / report drafted by Harsh V. Pant. [Chicago, Illinois]: Power and Interest News Report (PINR), 2007. 5 p. ; 30 cm. http://pinr.com/report.php?ac=view_region&region_id=21&language_id=1

سياست او په افغانستان کې د هزاره ګانو د متعصبانه سياست معاصر تاريخ / همايون سرابی. ۲۰۰۵ زيږديز کال.
98 p. maps ; 30 cm. http://fletcher.tufts.edu/research/2006/Sarabi.pdf

د سولې ، امنيت او جوړښت د جرګې رپوټ: پکتيا ، پکتيکا ، خوست، لوګر، غزني او وردګ: کابل، افغانستان، د سرينا هوټل (د ۲۰۰۷ کال د فبرورۍ له ۷-۲مې نيټې پورې). [کابل]: د قبايلو د اړيکو دفتر ، ۱۲.۲۰۰۷ مخه. PDF (132 KB) 30 cm.

State building, political progress, and human security in Afghanistan: reflections on a survey of the Afghan people. Kabul: The Asia Foundation, 2007. 144 p. ; 23 cm.
محتوا: . د افغانستان د خلکو د سروې په اړه وړاندې شوې نظرونه: سريزه / جورج ورګيس (۱۱-۵مخه پورې). -۲. ډيموکراسي او افغانان/ روسل جې دالتن (۲۸-۱۳ مخونه) - ۳. له دولت څخه د سيمه ايزو خلکو انګېرنې / سنجی روپاريليا (۴۲-۲۹ مخونه). -۴. په افغانستان کې ټاکنې: د ډيموکراسۍ په لور پرمختګ / سنجې کومار (۲۲-۴۷ مخونه). ۵. په افغانستان کې انساني امنيت د افغانانو له ليدلوري / د جنګ او سولې د مطالعاتو مرکز (۷۲-۲۳ مخونه). ۲. په افغانستان کې د ښځو په وضعيت کې بدلون /سنجې کومار، پراوين راى (۹۷-۷۷ مخونه). لومړی ضميمه: نفوس شميرنه (۱۰۹-۹۹ مخونه) -۲. ميتودولوژی (۱۰۵-۱۰۱ مخه) -۳ د مرکو د بحث لارښود (-۱۰۷ ۱۴۴مخه).
www.asiafoundation.org/pdf/Afghan_Report_-April082007.pdf (8.18 MB)

Understanding state-building and local government in Afghanistan / Sarah Lister. London: Crisis States Programme, Development Research Centre, 2007. 20 p. ; 30 cm. (Crisis States Programme working papers. Series no. 2; no. 14).
دغه سند په ۲۰۰۱ کال کې د طالبانو د رژيم له ړنګېدو وروسته په افغانستان کې په مرکزي دولت پورې اړوند د سيمه ايز دولت د جوړېدو نوښت ترڅېړنې لاندې نيسي او پدې مسئله کار کوي چې څرنګه ځينو مداخلو ته نه پاملرنه د سيمه ايز دولت په سمون او په افغانستان کې د دولت جوړولو په پراخه پروسه کې د پاتې والي لامل ګرځي. پدې سند کې په لومړيو کې د ارګانونو ليدلوري او قوانين د منځګړيتوب، د دولتونو سره د بلدتيا د کړنلارې او د دوی د رول د درک د وسيلې په توګه کارول شوي دي. دغه سند د افغانستان په سيمه ايزه کچه د قدرت د جوړښتونو په اړه د بحث وروسته، نوموړې کړنلاره د افغانستان په سيمه ايزه کچه د دولت جوړونې د دوه نوښتونو د څېړلو لپاره کاروي او د بوروکراتيکو قواعدو د تحميل سره د مبارزې د څرنګوالي په لارو چارو بحث کوي. وروستۍ برخه د

د افغانستان د حقوقي اسنادو د راکړې ورکړې مرکز

د افغانستان د حقوقي اسنادو د راکړ ې ورکړې مرکز، د افغانستان د عدلي او قضايي چارو د پروژو انټرنتي پاڼه ده، له هغه څخه د ګټې اخيستلو سپارښتنه کيږي. په دغه سايت کې د اصلي ژبو ليکنې او د افغانستان حقوقي اسنادو ډيرې ژباړې موجودې دي. د دغه سايت محتويات عبارت دي له: د اصلي ژبو سکن شوي ليکنې او د قوانينو ژباړه په ټولو دورو کې د افغانستان کړنلارې او اوامر همدارنګه اساسي قانون او د افغانستان توافقات نړيوال کنوانسيونونه او نور اسناد (دغه ليکه د Word او يا PDF په بڼه لاسته راتلاي شي)په دغه سايت کې ځای پر ځای شوي ټولګه د افغانستان د قوانينو ډيره ښه ټولګه ده چې په اوسني حالت کې لاس رسي ورته پيدا کيږي. او هغه ستونزې چې په دې سايت کې موجودې دي او هغه هم دادي چې اسناد د سر ليک په اساس، نه د تاريخ، ترتيب بندي شوي دي د اسنادو ترتيب د تاريخ په اساس وضع او يا د هغه خپرونه مونږ سره کمک کوي چې ژر تر ژره او آساني سره پيژندل شوي قوانين له رسمي جريدو څخه پيدا کړو په لاند نۍ پته کولای شو چې د افغانستان حقوقي اسناد و د راکړه ورکړه مرکز ته لاس رسی پيدا کړو.

په رسمي جریده کې نوي خپاره شوي قوانین

۹۰۲	د مهاجرینو د وضیعت په اړه کنوانسیون د جولای ۲۸ /۱۹۵۷ ژنو
۹۱۰	د تجاري نښو او اسنادو ثبتول
۹۱۱	د افغانستان د جمهوری دولت د ولسمشر ۱۰۵ ګڼه فرمان
	د وزیرانو د شورا تصویب
	د سرشمېرنې مقرره
۹۱۲	د چاپېریال ساتنې قانون
۹۱۴	د کار قانون
۹۱۵	د تجاري نښو او اسنادو ثبتول
۹۱۶	د عامې روغتیا قانون
	د عدلي طب قانون
	طبي قانون
	د درمل جوړونې قانون
	د صنعتي تولیداتو او د طبي وسایلو د وارداتو مقرره
	د خصوصي طبي ازموینځتونو مقرره
	د ایکس د اشعې خصوصي کلینیکونو مقرره
۹۱۷	د زدکړې د خصوصي ارګانونو مقرره
۹۱۸	د تجاري نښو او اسنادو مقرره

منځګړیتوب په اړوند د دولت د رول د درک په برخه کې د نړیوالې ټولنې د وروسته والي پېښې څېړي. پدې برخه کې لیکونکي پالیلې پدې ډول بیان کړي دي چې د دولتونو سره آشنایي او د دولت او دولت جوړونې پربکنده درک زیاتره هغو مداخلو ته د پاملرنې د کمښت لامل شوي دي چې کولاي شي په غیر فردي او عقلاني قواعدو پورې تړلي یو سیستم په جوړېدو کې ګټور وي.

www.crisisstates.com/Publications/wp/WPseries2/wp14.2.htm

Ungoverned spaces the challenges of governing tribal societies [focusing on Pashtuns] / Ty L. Groh. 2006. xii, 137 p. col. maps ; 30 cm. Thesis (MA in Security Studies)—Naval Postgraduate School (Monterey, California), 2006.

"دغه رساله د مختلفو دولتونو [برتانیه، پاکستان او شوروي] پر پښتنو د تسلط او حکومت لپاره هڅې تر څېړنې لاندې نیسي. پښتنانه په افغانستان کې د جنګ جګړې د مسئلې مرکزي ټکئ دي. لدې کبله د دې په څېړلو کې چې "ولې د حکومتي محوطې څخه بهر سیمې په یوه حاده مسئله اوښتې دي"، کولاي شو پښتنو ته اشاره وکړو.

http://stinet.dtic.mil/cgi-bin/GetTRDoc?AD=ADA451373& Location=U2&doc=GetTRDoc.pdf (1.4 MB)

روغتــــــــیا

Afghanistan: tuberculosis profile. [Washington, D.C.]: USAID, [2006]. 2 p.: map ; 30 cm. www.dec.org (enter document no. PD-ACJ-106) (PDF 173 KB)

په افغانستان کې د ایډز د ناروغۍ د مخنیوي پروژه (AHAPP): د پروژې د پلي کولو پلان / د ایډز د ناروغۍ د کنټرول ملي پروګرام، د عامې روغتیا وزارت. کابل: د عامې روغتیا وزارت، ۲۰۰۷.: ۳۶ مخه. (۳۰ سانتي متره). "د ۲۰۰۷ کال د اپریل **۲۵** مه"، د سرچینو د نومونو سره (په **۳۲-۳۵** مخونو کې).

د روغتیا د څانګې د مالي تامین او ثبات په اړه ملي سیاست جوړونه /د روغتیا مالي مدیریت، د روغتیا د څانګې د مالي ثبات کاري ډله، د عامې روغتیا وزارت. [کابل]: د عامې روغتیا وزارت، ۲۰۰۷. د مخونو شمېر: ۷، 30 cm. PDF (140 KB)

په ملي روغتیایي زده کړو پورې اړوندې کړنلارې / د تخصصي روغتیایي کاري ډلې لخوا چمتو شوې. [کابل]: د کلیو د بیارغونې او پراختیا وزارت ،د عامې روغتیا وزارت، ۲۰۰۷.: ۱۰ مخه؛ ۳۰ سانتي متره، د ۲۰۰۷ زیږدیز کال د اپریل میاشت. د پي ډي اف په بڼه (243KB)

د ایډز ستراتېژیک ملي چوکاټ د ملاتړ لپاره د پروګرام عملیاتي پلان /اچ آي وي (۲۰۱۰-۲۰۰۶) / کابل، د عامې روغتیا وزارت، د ایډز د کنټرول ملي پروګرام، ۲۰۰۷:. ۹۲ مخه. ۳۰ سانتی متره. "د ۲۰۰۷ یږدیز کال د اپریل ۱۴مه نیټه Word document (2 MB)

Provincial strengthening in northern Afghanistan: capacity building and innovation to support the Basic Package of Health Services and sustainably improve access, quality and use of essential MCH services throughout Jawzjan province: CS-19 Afghanistan, midterm evaluation report / prepared by Barbara Parker et al. Westport [Connecticut]: Save the Children Federation, 2006. 111 p. ; 30 cm. www.dec.org (enter PD-ACJ-451)

Rebuilding a nation's health in Afghanistan / by Sarah Dye. Washington, D.C.: United States Institute of Peace (USIP), 2007. 4 p. ; 30 cm. (Public health and conflict series). "May 2007." www.usip.org/pubs/usipeace_briefings/2007/0504_health_afghanistan.html

قانون ،عدالت او د بشر حقونه

Afghanistan: all who are not friends, are enemies: Taliban abuses against civilians. London: Amnesty International, 2007. 47 p.: col. map ; 30 cm.
دغه رپوټ هغه زیانونه څېړی چې د طا لبانو او د امریکاد متحده ایالت په مشری د ائتلافي ځواکونو د جګړې په مهال ملکي خلکو ته د ۲۰۰۱ کال په اکتوبر کې اوښتي دی، څېړي.
http:web.amnesty.org/library/index/ENGASA110012007

An assessment of the durability & enforcement of decisions in the informal and formal justice systems in Kabul: based on NRC's case work in Kabul / Sarah Callaghan ; edited by Sophy Thomas. Oslo: Norwegian Refugee Council, 2007. 39 p. ; 22 cm. "February 2007." Eighty-five per cent of legal cases in Kabul relate to property or land.
دا سند ددې ټکي د سنجش په هځه کې دي چې رسمي او غیر رسمي عدلي سیستمونه په کابل (او د کډوالو لپاره د ناروې شوراګانو مرکزونو (NRC) کې په کومه کچه د وګړو د ترمینځ داوضاع د خړپړتیا د تلپاتې حل او فصل لپاره ګټور دي. د شته درک په خلاف د (NRC) لارښونکو او د حقوقي مراجعینو تر مینځ همداراز چې رسمي عدلي سیستمونه (NRC) په هغه شان پردغو مسئلو باندې غور کوي په فساد اخته او په اخر کې ټولې پرېکړې د دوارو لوروپه ګټه تمامېږي (۳۴مخ) دغه څېړنې د ښکاروي چې وګړي د دعوا د حل او فصل د لارو چارو څخه په نه پلي کېدونکو ستراتېژیکو خوښنو په ټاکلو لاس پورې کړي.

بشری حقوقو په افغانستان کې ملی او نړیواله قانونی معیارونه، د افغانستان د بشری حقوقو خپلواک کمیسیون او د ملګرو ملتونو د کډوالو عالی کمیشنری، دغه ټولګه (په انګریزي او دري) د بشر د بنسټیزو حقونو په اړه معلومات وړاندې کوي چې د افغانستان د ملي قوانینو او کنوانسیونو او هغه نړیوالو احکامو په رڼا کې لاسلیک شوي دي، لیدل کیږي د دغه اثر محتویات عبارت دي: الف. د نه تبعیض اصل، ب. د خرابیو د جبران حق—۱. د ژوندکولو حق—۲. د وګړیتوب د خپلواکۍ حق— ۳. د خپلواکۍ اوفردي امنیت حق— ۴. د قانوني مراحلو د پلي کولو حق—۵. د جایدادونو حق—۶. له مناسب استوګنځي څخه د برخمن کیدلو حق— ۷. د زدکړې حق— ۸. له روغتیایې آسانتیاوو څخه دبرخمن کیدلو حق—۹. د ژوند له یو مناسب معیار څخه برخمنکیدل—۱۰. د واده کولو او د کورنۍ جوړونې حق—۱۱. د استوګنې او خوځښت د خپلواکۍ حق—۱۲. د کار حق— ۱۳. دفکر، عقیدې او مذهب خپلواکي—۱۴. د بیان او عقیدې د خپلواکۍ څخه برخمن کېدل—۱۵. د ګډون او په خپلواکه توګه د همکارۍ حق— ۱۶. د ټولنې حق— ۱۷. د تابعیت حق.

Legal foundation of criminal justice in Afghanistan: a manual for legal professionals in Afghanistan [in Dari only]. Kabul: Federal Ministry for Economic Cooperation and Development, GTZ, 1385. alif-jim, 298 p. ; 29 cm. Includes bibliography.
محتوا: ۱. اساسي قانون، ۲. د جزایې محاکمو اصول، ۳. د پولیسو قانون، ۴. د جزا قانون، ۵. د ځوانانو قانون، ۶. د جرمونو د کشف قانون، ۷. د محاکمو دجوړښتونو او واکونو اصول، د جي ټی زی د هیربود امیلاری سره په دغه پته په تماس کې شی hirbod.aminlari@gtz.de

Observations on NRC client choices of forum in pur-

suing property dispute resolution in Kabul: a case study of Kabul's courts and jirgas / Rebecca Gang ; edited by Sophy Thomas. Oslo: Norwegian Refugee Council, 2006 (c2007). 43 p. ; 22 cm. "December 2006".

دغه سند په کابل کې د ناروې شوراګانو مرکزونو د مشوره ورکونې مرکزونو د تجربو او همدارنګه دهغو د حل او فصل په رڼا کې د ځمکو په اړه حقوقي دعواوې څیړي.

Restoring legal documentation in Afghan registration courts: a report on the makhzan rehabilitation program. [Washington, D.C.]: Emerging Markets Group (EMG), 2007. 36 p.: ill., maps ; 30 cm. Illustrations of provincial land registration offices (makhzan) before and after rehabilitation. "February 2007." www.dec.org (enter PN-ADI-229) PDF (2.5 MB)

نخشې

د هرات د ښار نخشه/ په هرات کې د افغانستان په هکله د معلوماتو د مدیریت د خدمتونو د اداري (AIMS) لخوا ترتیب شوي [کابل] د دغه اداری دفتر. رنګې نخشی؛ ۱۷ پر ۲۵ سانتې متره، www.aims.org.af/maps/urban/hirat.pdf ...

د جلال اباد د ښار نخشه / په جلال اباد کې د افغانستان په هکله د معلوماتو د مدیریت د خدمتونو د اداري (AIMS) د ساحوي دفتر لخوا ترتیب شوي [کابل] د دغه اداری دفتر۲۰۰۱. رنګه نخشی، ؛ ۱۷ پر ۲۵ سانتې متره، col. map ; 17 x 25 cm. 1
www.aims.org.af/maps/urban/jalalabad.pdf

د افغانستان سهیلی سیمه [نخشه] د هلمند ولایت / دغه نخشه د خوارو د نړیوال پروګرام (WFP) د یرنۍ تیاری او ځواب د څانګې (ODAP) له خوا برابره شوی ده ۲۰۰۲ زیږدیز کال. زنګه نخشه؛ ۲۸ پر ۲۰ سانتې متره. "نیټه: د ۲۰۰۲ کال د سپتمبر د میاشت اتمه نیټه"
www.reliefweb.int/rw/rwb.nsf/db900SID/JBRN-73NCSF?OpenDocument PDF (2.53 MB)

رسنۍ

Community radio and development in Afghanistan / presented by Mohammad Eshaq. 2007. 10 p. ; 30 cm.

دافغانستان بریښنایې او انترنتي خبرونه

افغان وایر (Afghanwire)

افغانستان لیک خبرونه او اطلاعات هغو ناظرانو او سازمانونو ته چې په رسنیو باندې څارنه کوي خبرونه او اطلاعات په لاس ورکوي دغه بریښنا پاڼه وګوری: www.afghanwire.com ...

د افغانستان د خبررسونې مرکز:

دغه د خبررسونې پاڼه د ورځنیو خبري مقالو لنډیز بیانوي. او له نوو ګټورو مقالاتو څخه چې څېړنیزه موخه پکې نغښتې، ډکه ده. تاسې کولاي شئ چې د دغې لاندني پتې پواسطه تر ۵۰،۰۰۰ زیاتو مقالو ته د ۱۹۹۸ د جنوري څخه وروسته لاس رسی پیداکړئ، پته: www .afghanistannewscenter.com

د افغانستان نوي خبرونه

د افغانستان نوي خبرونه د سولی نړیوال سازمان (WSI) لخوا د ۲۰۰۱کال د اکتوبرمیاشت راپدیخوا خپرېږي له دي خبرونوڅخه د ګټې اخیستنې لپاره پدې پاڼه کې د خپرونو یا "publication" برخې ته مخه وکړئ، ویب پاڼه: www.wsibrussels.org

افغانستان څارونکي:

د اونیزو پیښو اونوو شمېرو په اړه د نوو اطلاعاتو څخه ډکه ده، نوموړو اطلاعاتوته د لاس رسي لپاره دغه پاڼې ته مراجعه وکړئ: www.afghanistanwatch.org

د افغانستان د بارنت رابین فهرست (Barnett Rubin)

دغه فهرست د بیارغاونې او بیاجوړونې په چارو په تیره بیا د افغانستان په اوسني سیاسي دریځ باندې متمرکز دي . نوموړی فهرست په بریښنا لیکونو ، او له اوسني ضمیمو او ځینو څېړنیزو مقالاتو څخه ډک دي. د لاندنیو پتو په وسیله خپل نوم دغه لیست ته ور زیات کړئ. http;//www.groups.yahoo.com/group/brrafghan

د مو بي رسنییز اطلاعات

د افغانستان په اړه ورځني خبرونه، د نوم د ثبتولو لپاره دغې پتې ته مخه وکړی www.mobycapital.com

مرستندویه پاڼه:

په دغه سایټ کې خپل نوم ثبت کړی او د افغانستان په اړه اطلاعیو او خبري مطالبو ته لاس رسی پیدا کړی.
www.reliefweb.int/rw/dbc.nsf/doc100?OpenForm

Paper presented at “Workshop on Connecting Communities through Community Broadcasting and ICTs”, Kuala Lumpur May 28, 2007.” Word document (65 KB)

د افغانستان بریښنايي او انټرنیټي خبرونو ته مخه وکړئ د خبرپاڼې ۱۷ مخ.

کډوالیتوب

ACTED Afghanistan reintegration of returnees programme: land distribution scheme 2007. Kabul: Agence d’Aide à la Coopération Technique et au Développement (ACTED), 2007. 16 p. ; col. ill. ; 30 cm. “January 2007.”

دغه راپور د کډوالو د شرایطو د ښه کولو، نه یوازې د کډوالو د راستون په اړوند بلکه د هغوي د پاتې کېدو پر مسئلې تمرکز لري. په دغه رپوټ کې وړاندې شوې وړاندیزونو د لاندې مواردو په اړه دي: د پانګو اچولو زیاتوالي، بیا او منسجم مېشت کېدل، د چاړواکو د وړتیاوو ښه کول، په غیر رسمي مېشت ځایونو کې د کار او پروګرامونو څېړل او ارزول.

Afghan nomads: caravans, conflicts and trade in Afghanistan and British India 1800-1980 / Klaus Ferdinand. Copenhagen: Rhodos International Science and Art Publishers, 2006. 512 p.: col. ill., maps ; 30 cm. ISBN 8772455756.

محتوا: د چلونکي وړاندوینه: د کوچیانو په اړه څېړنه، د د نمارک لخوا، د ایدا نیکولایسن لنډه کتنه (۱۷-۱۱ پ) د لیکوال، کلاوس فردیناند سریزه (۱۹-۲۲ پاڼې) مننې (۲۳-۲۵ مخه) ۱برخه: د افغانستان ختیځ او د هغه ځاي کوچیان- لومړی څپرکی: سریزه (۴۳-۲۷) - دوهم څپرکی: د کوچیانو ثبات (۴۵-۷۷) - دریم څپرکی: د افغانستان په ختیځ کې د کوچیانو د ژوند ډول(۱۵۹-۷۹) ۲ برخه: په ۱۹ پیړۍ کې د هزاره و او پښتنو اړیکې- ۴م څپرکی: په ۱۸۹۰ لسیزه کې د هزارجاتو تر قدرت لاندې راوستل (۱۲۱-۲۱۱) - ۵م څپرکی: په هزارجاتو کې ورستنۍ پرمختګونه. پښتانه کوچیان. هزاره او د افغانستان دولت(۲۴۳-۲۱۳) ۳مه برخه: کوچ او د کوچیانو بازارونه: ۶م څپرکی: کاروانونه. سوداګري. او انګریزان (۲۴۵-۲۷۵) ۷م څپرکی: په ۱۹ پیړۍ کې او د ۲۰ پیړۍ په نیمايي د افغانستان په مرکزي سیمو کې سوداګري(۳۰۱-۲۷۷) – ۸م څپرکی: د (ایران هیواد) د کرمان(ښار) بازار (پ ۳۱۷-۳۰۲) - ۹ څپرکی: د ایماق په سیمه کې نوی بازارونه (۳۲۹-۳۱۹ مخه) - ۱۰م څپرکی: په ۱۹۲۰ او ۱۹۷۰ لسیزو کې د کوچیانو بازارونه د ایماق په سیمه کې (۴۰۳-۳۷۱) – ۵مه برخه: په هندوستان او بریتانیا کې د پښتنو سوداګري –۱۱م څپرکی: په ۱۹مه او ۲۰مه پیړۍ کې هندوستان او بریتانیا ته وړوکی شان سوداګري (۴۱۹-۴۰۵) ۶مه برخه: دولت او کوچیان- ۱۲ خپرکی: تاریخي لید لوري (۴۲۱-۴۴۳) د پای خبرې: په ۱۹۷۸ د اپریل په میاشت کې د انقلاب نسکوریدل او د هغه پایلې (۴۴۴-۴۵۱). لومړۍ ضمیمه: د پښتنو ډلې: ځغلنده کتنه (۴۵۲-۴۵۸) - ۲مه ضمیمه: کاروان سرایونه او سړکونه (۴۷۳-۴۵۹) - ۳مه ضمیمه: له ۱۹۵۳ تر ۱۹۷۷ زیږدیز کاله پورې په افغانستان کې د ډنمارک هیواد د بشرپوهنې فعالیت(۴۷۲-۴۷۴ مخه) – ببلیوګرافي (۴۷۷-۴۸۸ مخه) د لغاتونو زیرمه(۴۹۳ – ۴۸۹ مخه) جمعي لارښود : (۴۹۴-۵۰۹ مخه) د نومونو او مقاماتو لارښود (۵۱۲-۵۱۰ مخه).

Durable solutions for kuchi IDPs in the south of Afghanistan options and opportunities. Kandahar Asia Consultants International (ACI), 2006. 41 p. col. ill. ; 30 cm. “Kabul/Kandahar November 2006.”

Migration as a rite of passage: young Afghans building masculinity and adulthood in Iran / Alessandro Monsutti. 2007. p. [167]-185. Published in “Iranian studies” v. 40 (no. 2) April 2007, p. [167]-185.

مهاجرت د افغانستان د خلکو د ژوند د فرهنګي او ټولنیز لر لید یوه برخه ده. د بې ساري افغانانو وطن ته بیرته راتګ افغانستان وروسته د طالبانو د رژیم له نسکوریدو څخه او د دولت جوړونه د نړیوالو ټولنو تر حمایت لاندې دغه پاڼه د هغو هزاره ګانو چې د افغانستان په مرکزي سیمو او د ایران ښارونو ته مهاجرت کوي متمرکز دي.

طبیعي سرچینې

Band-e-Amir lakes and Dragon valley (Bamiyan) [photocopy]*: myths and seismicity in Afghanistan* / F. G. Bourrouilh-Le Jan, B. Akram and M. Schvoerer. 2007. p. 121-132 ; 30 cm. Published in: Myth and

geology / L. Piccardi and W. B. Masse editors. (London: Geological Society, Special publications (273). 121-132. Includes bibliography, p. 131-132.
د بند امیر په هکله فني او مفصل ځمکنۍ ستاینه چې د دغه سیمې د خلکو له فرهنګ سره تړاو لري.

په بندي امیر، ملی بڼ، کې د ګل د بڼ او د بوټو د اصل پیژندنې څېړنې، افغانستان / حیدر علی. ۲۰۰۲ زیږدیز کال، ۴۱ مخه؛ رنګه نخشې. ill.؛ ۳۰ سانتی متره. د ۲۰۰۲ کال د اګوست په میاشت کې د قومي بوټي پیژندنې په هکله د بند امیر په ملي پارک کې مطالعې ترسره شوې. د دغو مطالعاتو موخه په تولیزه توګه د ملي پارک پیژندنه او د هغو بوټو څخه د ګټې اخیستلو تشخیص او د هغو د اغېزو په اړه تحقیق د اقتصاد دېنه کولو لپاره د بوټو د منابع له مخې بوم پیژندنې وي.

تریاک

Losing ground: drug control and war in Afghanistan / authors Martin Jelsma, Tom Kramer, Cristian RIvier ; editor Oscar Reyes. Amsterdam: Transnational Institute (TNI), 2006. 35 p.: ill., maps ; 24 cm. (Debate paper ; no. 15). ISSN 1871-3408.
دغه خپرونه په افغانستان کې د تریاکو د له مینځه وړلو په هڅو او د مخدره موادو په وړاندې پر پوځي عملیاتو تمرکز لري. همدارنګه دغه څېرونه د مخدره توکو د کنټرول د ستراتیژۍ، مخدره توکو په وړاندې د مبارزې د نوي قانون او په نړیوال بازار کې د افغانستان د رول په اړه سریزه وړاندې کوي.

امنیت (ټیکاو)

Auxiliary force or national army? Afghanistan's 'ANA' and the counter-insurgency effort, 2002-2006 / Antonio Giustozzi. 2007. p. [45]-67 ; 30 cm. Published in "Small wars and insurgencies" v. 18 (no. 1) p. 45-67 (March 2007).
د مرکزي اردو د جوړولو لپاره د افغانستان ۵مه هڅه په ۲۰۰۲ کال کې او د طالبانو د نسکوریدو راوروسته پیل شوه. د افغانستان د ملي اردو د جوړیدو کار په اصل کې د متحده ایالاتو د مسلح ځواکونو لخوا پیل شو، او له بیلابیلو ستونزو سره مخامخ شو: د ګومارلو د پروسې ټاکنی کار. د افسرانو او سرتیرو د زدکړې ټیټه کچه. د کار کوونکو د لاسه ورکولو لوړه کچه او داسی نور.....

د افغانستان په اړه د **FAST** نوي اطلاعات: د افغانستان په اړه د **FAST** د نوو اطلاعاتو هم په طرح هم په محتوا او هم په پاڼه کې نوي بدلونونه راغلي دي. د هغه نوي ګڼه مختصره او د نوو او دوه میاشتنیو لیکنو څخه ډکې دي. د افغانستان په اړه د FAST نوي اطلاعات د همکارۍ او نښتو په بهیر او په هغو برخو کې چې د همکارۍ د پراختیا لپاره ګټور او حیاتي وي، متمرکز دي. د افغانستان په اړه نوي اطلاعات FAST برسیره په رواياتونو د بعضو نړیوالو پیښو له اطلاعاتو څخه هم ډکې دي.
www.swisspeace.ch/typo3/en/peace-conflict-research/early-warning/subsciption-form/index.html.

The situation in Afghanistan: a re-evaluation needed / by Beth Cole and Catherine Morris. Washington, D.C.: United States Institute of Peace (USIP), 2007. 4 p. ; 30 cm. (USIP briefing). "April 2007." www.usip.org/pubs/usipeace_briefings/۲۰۰۷/0419_koenigs_afghanistan.html

The uncertain 'metrics' of Afghanistan (and Iraq) / Anthony Cordesman. Washington, D.C.: Center for Strategic and International Studies, Arleigh A. Burke Chair in Strategy, 2007. 9 p. ; "May 18, 2007"
اوسني زیاتره پراختیایي ګامونه بې هدفه او بې ارزښته دي. دغه ګامونه په بې اهمیته او بې ارزښتو مواردو باندې غور او څېړنه کوي او یا هم زیاتره فوري کامیابیو ته د رسیدو طرح او ډیزاین شوي نه واقعي او رښتیاني کامیابیو ته. د دغو ګامونو په جریان کې واقعي پیچلتیا او د پرېکندتیا نشتوالي او د قومي، ډله ایزو، او سیمه ایزو مسئلو له کبله زیاتو راپورته شوو ستونزو ته کمه پاملرنه او یا هم هیڅ پاملرنه نه کیږي. (دری مخه)
www.csis.org/component/option,com_csis_pubs/task,view/id,3890/type,1/

که تاسو ته داسی کومه منبع معلومه وی چې دلته یې ذکر نوی شوی نو هیله کوو چې موږ ته په دغه بریښنا پته لیک را واستوئ.
newsletter@areu.org.af.